

ΕΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Τόμος Ὀγδοός

Συνδρομή ἑτησίαι: Ἐν Ἑλλάδι φρ. 10, ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ φρ. 20.—Αἱ συνδρομαὶ ἀρχονται ἀπὸ 1 ἰανουαρίου ἐκάστου ἔτους καὶ εἶναι ἑτήσιαι.—Γραφεῖον τῆς Διαδόσεως: Ὁδὸς Σταδίου, 6.

15 Ἰουλίου 1879

ΣΦΡΑΓΙΣ ΤΗΣ
ΑΣΤΥΝΟΜΙΑΣ ΣΥΡΟΥ

ἐπὶ ἐπαναστάσεως.

[Ἐκ τῆς Συλλογῆς Παύλου Λάμπρου].

ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ ΕΚ ΒΕΡΟΛΙΝΟΥ¹
Β΄

Φίλιπτε,

Μετροφορῶνως πιστεύω ὅτι ἀφ' οὗ σοὶ εἶπον πῶς κεῖται τὸ Βερολίνον, σοὶ ἤνοιξε τοῦτο τὴν ὄρεξιν, καὶ θέλεις ἤδη νὰ μάθῃς καὶ ὅποια τις εἶναι ἡ μεγαλόπολις αὕτη. Καίτοι ἤμιστα τοπογράφος τὸ τε ἐπάγγελμα καὶ τὴν ἱκανότητα, θὰ προσπαθῆσω νὰ σοὶ γράψω καὶ τοῦτο πρὸς χάριν σου, καὶ σύ, πρὸς χάριν μου, προσπάθησον νὰ τὸ ἀναγνώσῃς.

Πότε ἐκτίσθη τὸ πρῶτον τὸ Βερολίνον, δὲν ἐπαγγέλλομαι τὸν ἀρχαιολόγον διὰ νὰ τὸ ἤξεύρω. Ἄρκει νὰ σοὶ εἰπῶ ὅτι σήμερον εἶναι ἡ κἂν φαίνεται νωότερον τῆς Νέας γερύρας τῶν Παρισίων, διότι πᾶσαι σχεδὸν αἱ οἰκίαι του πρὶν γηράσῃσι καταδαφίζονται καὶ ἀνοικοδομοῦνται κατὰ ῥυθμὸν εὐχαριν, καὶ τὸ συνηθέστερον κλασικόν. Μόνον δὲ τεκμήριον ἀρχαιότητος σώζει τινὰς τῶν ὁδῶν, αἵτινες δὲν διέρχονται διὰ πάσης τῆς πόλεως, διότι πρὸ ὀλίγων ἔτι ἐτῶν τείχος περιεκύκλου αὐτὴν πανταχόθεν, καὶ αἱ ὁδοὶ μόναι ὅσαι ἔφερον πρὸς τὰς πύλας αὐταὶ εἶχον διέξοδον πρὸς αὐτάς.

Τῆς κατηγορίας ταύτης εἰσὶ πρὸ πάντων δύο, καθέτως διασταυρούμεναι, ἡ τῆς Λειψίας, χωροῦσα ἀπ' ἀνατολῶν πρὸς δυσμᾶς, καὶ ἡ τοῦ Φρειδερίκου, ἀπὸ βορρᾶ πρὸς μεσημβρίαν. Ὅτε δ' ἐπ' ἐσχάτων, ὑπὸ τῆς ἰκμάδος τῆς δόξης καὶ τῆς νίκης ὀγκωθεῖσα ἡ πρωτεύουσα τοῦ Γερμανισμοῦ, διέβρηξε τὴν στενόχωρον ζώνην τῆς, καὶ πανταχόθεν ἐξεχώθη εἰς τὸ πεδῖον, τότε ἐξέλι-

1. Ἰδὲ σελ. 401.

πον καὶ τῶν ὁδῶν τούτων αἱ πύλαι, καὶ αὐτὰς ἀντικατέστησαν τερπναὶ πλατεῖαι δενδρόφυτοι, κοσμούμεναι ἢ μὲν ὑπὸ δύο ὠραίων ναύσκων δωρικῶν, αἵτινες βεβηλοῦνται εἰς γραφεῖα ταχυδρομικὰ καὶ τηλεγραφικὰ, ἢ δὲ δι' ὑψηλῆς στήλης, φερούσης χαλκῆν νίκην, καὶ δι' ἐξαισίων λιθίνων συμπλεγμάτων, εἰς μνήμην τῆς τῶν ἑθνῶν συμμαχίας, ἣτις συνέτριψε τὸν ζυγὸν Ναπολέοντος τοῦ Α΄.

Βορείως δὲ τῆς ὁδοῦ τῆς Λειψίας καὶ παραλλήλως αὐτῇ, ἐκτείνεται ἡ καλουμένη «ὑπὸ τὰς φιλύρας» ὁδός, ἢ μᾶλλον πλατεῖα ὁδοῦ μῆκος ἔχουσα, ἐπώνυμος δὲ διπλῆς σειρᾶς ὑψηλῶν φιλυρῶν, αἵτινες σιάζουσιν ἄνετον κατὰ τὸ μέσον αὐτῆς περίπατον, καὶ ὡς αἱ δύο ἕτεραι, καὶ μᾶλλον ὑπὲρ αὐτάς, πολυάνθρωπος καὶ ὑπὸ πλουσιωτάτων ἐργαστηρίων κατεχομένη. Καταλήγει δὲ καὶ αὕτη εἰς εὐρύχωρον πλατεῖαν, ἐν ἣ ἀντικρύζονται αἱ πρεσβείαι τῆς Γαλλίας καὶ τῆς Αὐστρίας, καὶ ἦν ἐπεράτου ἄλλοτε τοῦ Βρανδεβούργου ἡ πύλη, ἀντικαταστάσα καὶ αὐτὴ διὰ μεγαλοπρεποῦς ἐξαστύλου δωρίου προπύλου, ἔχοντος ἐκατέρωθεν δύο πτέρυγας τοῦ αὐτοῦ ῥυθμοῦ, ἀλλὰ μικροτέρων διαστάσεων. Τὸ ἀρχαιοπρεπὲς τοῦτο οἰκοδόμημα δὲν εἶναι μὲν ὁ Γερμανικὸς Παρθενῶν, ὡς τινες Γερμανοὶ, τὸν Παρθενῶνα μὴ ἰδόντες, κομπαστικῶς λέγουσιν, ἀλλ' ὅμως εἶναι μνημεῖον εὐγενὲς καὶ εἰς τὴν ἐπισημότητα τῆς πόλεως εἰς ἣν χρησιμεύει ὡς εἰσοδος ἀξίως ἀνταποκρινόμενον.

Τὸ δ' ἀνατολικὸν πέρασ τῆς ὁδοῦ ταύτης σημνύνεται διὰ τῆς κατοικίας τοῦ Αὐτοκράτορος καὶ ἐπίτηδες καλῶ οὕτως αὐτὴν καὶ οὐχὶ ἀνάκτορον, διότι τὸ ἀνεγερθὲν ὑπὸ τῶν ἐκλεκτῶων τοῦ Βρανδεβούργου, ὅπου κατόικουν οἱ ἡγεμόνες τῆς Πρωσίας, ὅπου ἐγεννήθη Φρειδερίκος ὁ Μέγας, κεῖται πέραν τῆς Σπράιης, ἐπὶ τῆς πλατείας ἣτις περιέχει καὶ τὸ Μουσεῖον, καὶ εἰς ἣν ἐλπίζω νὰ ἐπανέλθω. Ὁ δὲ νῦν Αὐτοκράτωρ, ὅτε διεδέχθη τὸν θρόνον τοῦ ἀδελφοῦ του, δὲν ἠθέλησε νὰ ἐγκαταλίπη οὔτε τὰς ἰδιωτικὰς μετριόφρονας ἐξέεις του, οὔτε τὴν ἀφελῆ κατοικίαν του, καὶ παρέμεινεν ἐν ἣ εἶχεν ὑπὸ τὰς φιλύρας, καὶ ἢς ἀκόμη τὸ πλεῖστον καὶ ἐπισημότερον παρεχώρησεν εἰς τὴν δημόσιον βιβλιοθήκην, μέχρις οὗ ἰδιαιτέρον κατάστημα ἐγερεθῆ δι' αὐτήν.

Περὶ ὁδῶν δὲ προκειμένον, δὲν πρέπει νὰ πα-

ραλείψω και τὴν τοῦ Γουλιέλμου, ἥτις ἐνοῖ τὴν τῶν Φιλλυρῶν και τὴν τῆς Δευσίας, τῶν ὑπουργείων πολλὰ περιέχουσα, και προσέτι τὴν ἀρχαίαν οἰκίαν τῶν Πριγκίπων Ραδζιβίλλ, ἥτις ὑπὸ τοῦ δημοσίου ἀγορασθεῖσα και ἀνακαινισθεῖσα, ἐδόθη εἰς κατοικίαν τῷ πρίγκιπι Βισμάρκ, και ἐκλείθη προσέτι διὰ τῆς εἰς αὐτὴν συνελεύσεως τοῦ τελευταίου Εὐρωπαϊκοῦ συνεδρίου.

Ἔστι δὲ τὸ Βερολῖνον ὑπὲρ τινα και ἄλλην πόλιν, και ἂν ὁ Κ. Σχλειμάν μοι ἐπιτρέψῃ νὰ τὸ εἰπῶ, και ὑπὲρ αὐτὴν τὴν Τροίαν ἐνυάγριος, ἔχουσα πανταχοῦ σχεδὸν ὠραία ἐκ τετραγώνων πλακῶν, ἢ ἐκ συμβολῆς ψήφων μωσαϊκῶν, ἢ ἐξ ἀσφάλτου τὰ πεζοδρομία, τὸ δὲ μέσον τῶν ὁδῶν θαλὸν και καθάριον, και ἀμάξαις και πεζοῖς εὐχαρίστως βατόν. Ὀφείλεται δὲ τοῦτο εἰς τὴν ἀγρυπνον ἐπιμέλειαν τῆς ἀρχῆς, ἥτις δὲν παύεται πανταχοῦ και πάντοτε καταβρέχουσα, και ἐπιδιορθοῦσα και τὰ ἥκιστα δεόμενα διορθώσεως. Οὐδέποτε μοι συνέβη νὰ διαβῶ οἶαν δῆποτε ὁδὸν κατὰ τὴν δευτέραν ἢ τρίτην ὠραν μετὰ τὸ μεσονύκτιον, χωρὶς ν' ἀπαντήσω λόχον νυκτοβίων καθαρῶν, οἵτινες, ὅταν οὐδένα ἐνοχλῶσιν, οὐδὲ παρακωλύουσι τὴν συγκοινωνίαν, σαροῦσι και εὐπρεπέζουσιν ὁδὸν και πεζοδρομία διὰ τὴν ἐπαύριον. Ποσάκις δὲ ὅπου τὴν προτεραιάν εἶδον καλὴν τινα λιθόστρωτον, ἢν ἐφθόνουν διὰ πολλὰς τῶν ἡμετέρων ὁδῶν, τὴν ὑστεραίαν βλέπω ἀνασπασμένην αὐτήν, και ἀνασκαπτομένην, διότι πρέπει ἄλλο ἐντελέστερον σύστημα νὰ δοκιμασθῇ, και τοὺς στρογγύλους λίθους διαδέχονται κύβοι, τούτους ἐνταῦθα ἡ ξυλινὴ στρώσις, ἀλλαχοῦ ἡ σιδηρὰ και πάσας ἢ τῆς ἀσφάλτου, δι' ἧς αἱ ὁδοὶ γίνονται λεῖται και καθαραί, ὡς τὸ ἔδαφος αἰθούσης ὑποδοχῆς, και ἐκλείπει ὁ ἐκκωφεύων θόρυβος ἐκ τῆς διελάσεως τῶν πυκνῶν ἀμαξῶν. Διατί, πολλάκις σκέπτομαι κατ' ἐμαυτόν, νὰ μὴ στρώσωμεν και τὰς ἡμετέρας ὁδοὺς δι' ἀσφάλτου, ἥτις ἀφθονος παράγεται ἐν Ἑλλάδι, και τὸν μὲν χειμῶνα ἐστὶν ἀδιάβροχος, τὸ δὲ θέρος θὰ μᾶς ἀπῆλλαττε τοῦ κλασικοῦ ἴσως, ὀχληροῦ ὅμως βεβαίως κοριοτοῦ, και προχειρότατα και ἐπ' ἐλαχίστην δαπάνῃ ὅπου βλάπτεται διορθοῦται. Ἄλλ' εἶναι ἐφικτὴ ἡ ἐφαρμογὴ τῆς; Εἰς τὴν ἡμετέραν θερμοκρασίαν δὲν ἀναλύεται, ἢ δύναται νὰ εὐρεθῇ ὀλιγοδάπανός τις μίξις και παρασκευὴ, δι' ἧς νὰ διορθοῦται τὸ ἄτοπον; Τὸ ἀγνοῶ, και ἀκατάλληλος εἰμὶ ν' ἀπαντήσω· τοῦτο δὲ μόνον ἠξέρω, ὅτι κατὰ τὴν πρώτην εἰσαγωγὴν τῆς ἀσφάλτου ἐνταῦθα, πλείσται ἐνστάσεις ἠγέρθησαν, ἰδίως ὑπὸ τῶν ἀμαξηλατῶν, ὅτι εἰς τὸ ὑγρὸν ἐνταῦθα κλίμα αἱ ὁδοὶ γίνονται ὀλισθηραί, και οἱ ἵπποι πίπτουσιν, ἐπὶ κινδύνῳ ζωῆς και ἑαυτῶν και τῶν ἀνθρώπων· ὥστε ἡ ἐπιτροπὴ τῆς ὁδοποιίας ἐνόμισε καθῆκόν τῆς, οὐχὶ νὰ ἐγ-

καταλείψῃ τὴν ἐπιβολὴν, ἀλλὰ νὰ ἐπιτείνῃ τὰς ἐπ' αὐτῆς μελέτας τῆς, και εὗρεν ὅτι τὰ παράπονα ἦσαν φροῦδα, ὅτι ἂν πίπτουσιν οἱ ἵπποι, πταίουσιν οἱ ἀμαξηλάται και οὐχὶ ἢ ἀσφαλτος, και ἐπέμεινε, και ἤδη πᾶσαι αἱ συνοικίαι, ὅσαι θέλουσι τὴν ἡσυχίαν τῶν ἀσφαλτον ζητοῦσι παρὰ τῆς δημαρχίας, και αὕτη χορηγεῖ αὐτὴν κατὰ προτίμησιν ὅπου ὑπάρχουσι δημόσια ἀρχεῖα και περὶ πάσας τὰς ἐκκλησίας.

Τοῦτο δὲ μ' ἐνθυμίζει, οὐχὶ ὡς παράδειγμα, ἀλλ' εἰς ἀντίθεσιν, ὅ,τι ἤκουσα ποτε διηγουμένον περὶ τοῦ ἡμετέρου δημοτικοῦ συμβουλίου τῶν Ἀθηνῶν. Πρὸ ἐτῶν πολλῶν, κατὰ τὴν συζήτησιν τοῦ προϋπολογισμοῦ αὐτοῦ, εἰς τὸ ἄρθρον τὸ περὶ φωτισμοῦ, ὅστις ἐγένετο τότε δι' ἐλαίου, εἰς τῶν συμβούλων ἠρώτησεν ἂν δὲν ἐδύνατο νὰ γίνῃ σκέψις περὶ εἰσαγωγῆς και εἰς τὴν πρωτεύουσαν τῆς Ἑλλάδος τοῦ πανταχοῦ τῆς Εὐρώπης ἐφηρμοσμένου ἀερίου· ἀλλ' ἐχλευάσθη ὡς ἀτοπολόγος και μὴ πρακτικός. Δειλῶς δὲ παρατηρήσας ὅτι τὸ μόνον ὃ προτείνει ἐστὶ τὸ νὰ ἐξετασθῇ και μελετηθῇ τὸ ἀντικείμενον, διότι οὐδ' αὐτός οὐδ' οἱ συνάδελφοί του τι περὶ αὐτοῦ ἐγνώριζαν, δὲν εἰσηκούσθη και ἡ πόλις ἐξηκολούθησε δι' ἐλαίου φωτιζομένη, ἂν φωτισμός ἦν ἐκεῖνο, μέχρις οὗ ὃ αὐτός κατόπιν εὐρέθη εἰς θέσιν νὰ πορισθῇ ἀπ' εὐθείας πληροφορίας, ἐφ' ὧν ἐστηρίχθη ἐν τέλει τοῦ ἀερίου ἢ εἰσαγωγῆ. Τὸ κατ' ἐμὲ δὲ τοῦτο μόνον δύναμαι νὰ σ' ὑποσχεθῶ, ὅτι ὅποτε μὲ ψηφίσῃτε δημοτικὸν σύμβουλον Ἀθηναίων, πρώτη φροντίς μου ἔσται νὰ προκαλέσω τὴν μελέτην περὶ τῆς ἀσφαλτώσεως τῶν ὁδῶν, φρονῶν ὅτι οὕτω καθῆκον ἐκτελῶ και δὲν βλάπτω. Καὶ ἂν τὸ δημοτικὸν συμβούλιον, οὗ ἔσομαι μέλος δὲν ψηφίσῃ τὴν πίστωσιν, θέλω κἂν κατορθώσω, πρὸς δοκιμήν, ὅποια πρέπει νὰ γίνηται πάντοτε, νὰ τεθῇ κἂν ἀσφαλτος εἰς τὸ μικρὸν διάστημα τὸ διαιροῦν τὴν οἰκίαν σου ἀπὸ τὴν ἐδικὴν μου. Ἐκεῖ κατοικεῖ ἡ Κυρία** (ὅχι κύρια ὀνόματα), και ἂν συμπέσῃ νὰ κολλᾷς ἐνίοτε, δὲν θὰ παραπονεῖσαι. Ἄλλως τε τοῦτο, ἢ θὰ τὸ ἀρνῆθῃς; σοὶ συμβαίνει ἐνίοτε και χωρὶς τῆς ἀσφάλτου.

Ἄλλ' ἤδη ἄλις τοπογραφίας. Ἐβαρύνθη βεβαίως νὰ τὴν ἀναγινώσκῃς ἀφ' οὗ ἐγὼ ἐβαρύνθη νὰ τὴν γράφω. Ἄν θέλῃς νὰ ἐξακολουθήσω περιηγούμενος διὰ σὲ τὸ Βερολῖνον, θὰ μ' ἐπιτρέψῃς ν' ἀποδιδράσκω ἐνίοτε εἰς χώρας τερπνοτέρας, τὰς τοῦ κοινωνικοῦ ἢ διανοητικοῦ κόσμου καθ' ὅσον μοι εἰσὶ προσίται.

Σήμερον ὅμως πρὸς τοῦτο οὐδ' ἔχω ἀνάγκην νὰ ἐγκαταλείψω ἔτι τὰς ὁδοὺς, διότι ἐν αὐταῖς ἐτελέσθη ἀρτίως μέγα και πανηγυρικώτατον δράμα, περὶ οὗ δύο λέξεις: Τὴν 30 μαῖου καθ' ἡμᾶς ἐώρταζεν ὁ Αὐτοκράτωρ τὸν Χρυσὸν γάμον του. Ἴσως τοῦτο σοὶ φανῇ πως αἰνιγματώδες, ἂν ἠξέωρῃς μὲν ὅτι ὁ Αὐτοκράτωρ εἶναι ὑπερ-

ογδοηκοντούτης και ἐνυμφεύθη πρὸ πενήκοντα ἐτῶν, ἀγνοῆς δὲ τὸ Γερμανικὸν ἔθνος, καθ' ὃ, μεθ' ὠρισμένας χρονικάς διαλείψεις, ἐορτάζεται τὸ μνημόσυνον τοῦ προτελεσθέντος γάμου, και ἀργυροῦς μὲν γάμος λέγεται ὅταν τελῆται μετὰ εἰκοσιπενταετίαν, χρυσοῦς δὲ μετὰ πενήκονταετίαν, ἀδαμαρτίνος μετὰ ἐβδομηκοντα ἔτη, και ὑπάρχει ὁ ξύλιος, ὁ γαλκοῦς, ὁ κασιτέριος, ὁ σιδηροῦς, διὰ βραχυτέρας ἢ μακροτέρας, εἰ δυνατόν, προθεσμίας, διὰ τοὺς φιλεθροῦς και ἐφιεμένους νὰ καθιστῶσι συνεχῶς τὸ δημοσίον μάρτυρα τῆς οἰκιακῆς αὐτῶν εὐδαιμονίας.

Τὴν 30 μαῖου λοιπὸν συνεπληροῦντο πενήκοντα ἔτη ἀπὸ τῆς νυμφεύσεως τοῦ Αὐτοκράτορος μετὰ τῆς τότε νεαρᾶς ἡγεμονίδος τῆς Σαξωνίας. Ἀπὸ βαθέως δὲ ὄρθρου, ἐξ ὑψηλοῦ πύργου ἐν τῷ κέντρῳ τῆς πόλεως, πάσης σημασιοφορίας και δαφνοστολιστοῦ, ἀντήχησεν ὕμνος εὐχαριστίας πρὸς τὸν Θεὸν και εὐλογίας ὑπὲρ τοῦ Αὐτοκρατορικοῦ ζεύγους, και ἀφύπνισε τοὺς κατοίκους, οἵτινες κατὰ μυριάδας ἐξεχύθησαν εἰς τὰς ὁδοὺς, και ὠμοῖαζον αὐταὶ ποταμούς ἐφ' ὧν ἐφέροντο πυκνὰ ἀνθρώπινα κύματα.

Περὶ μεσημέριον δὲ, παρακολουθοῦμενοι ὑπὸ τῶν βασιλέων, ἀρχιδουκῶν, ἡγεμόνων, μεθ' ὅσων συνδέονται διὰ συγγενείας, μετέβησαν ὁ Αὐτοκράτωρ και ἡ Αὐτοκράτειρα, εἰς τὸν Ἀνακτόρων τὴν Ἑκκλησίαν, και κανονολογιστὴς ἀνήγγειλεν εἰς τὴν πόλιν ὅτι πρὸ τοῦ βωμοῦ ἐπαυελήθη ἡ εὐλογία, ἥτις πρὸ πενήκοντα ἐτῶν εἶχε συνδέσει τὸ εὐτυχὲς ζεῦγος. Μετὰ δὲ τὴν θρησκευτικὴν τελετὴν, εἰσήλθον εἰς τὴν ἀπεραντον αἴθουσαν τῆς ὑποδοχῆς, τὴν Λευκὴν καλουμένην, και ἐκεῖ, περισταμένου τοῦ πλήθους τῶν ἐστεμμένων συγγενῶν και τῶν αὐλικῶν, ἐκάθησαν ἐπὶ θρόνων· ἐκάθησαν δὲ, διότι ὁ Αὐτοκράτωρ πρὸ τινῶν ἡμερῶν, κατ' αὐτὴν τὴν ἐπέτειον τῆς γενομένης κατ' αὐτοῦ κακούργου ἀποπειρας, ὀλισθήσας εἰς τὸ γραφεῖόν του, ἔπεσε και ἐβλάθη κατὰ τὸ γόνυ, ὥστε δὲν ἐδύνατο νὰ ἴσταται ὄρθιος. Ἐκεῖ δὲ παρήλασαν πάντες οἱ ἐπίσημοι ξένοι, οἱ ἀντιπρόσωποι τῶν δυνάμεων, αἱ πρεσβεῖαι τῶν Γερμανικῶν χωρῶν, οἱ ἀρχηγοὶ τῶν στρατιωτικῶν και πολιτικῶν ὑπηρεσιῶν, και προσήνεγον τῶν εὐχῶν τῶν τῶν φόρον. Ἀπήντησε δ' εἰς τινὰς κατ' ἐξάίρεσιν ὁ Αὐτοκράτωρ, ὡς εἰς τὸν Βισμάρκ και τὸν Μόλτιε, μετὰ συγκεκριμένης εὐγνωμοσύνης, εἰς ἀναγνώρισιν τῶν ὅσων διεπράξαντο ὑπὲρ τῆς δόξης και τοῦ μεγαλείου τῆς κοινῆς πατρίδος ἐπὶ τῆς βασιλείας του.

Ἐκείθεν δὲ τὸ αὐτοκρατορικὸν ζεῦγος, περιστοιχίζομενον ὑπὸ φρουρᾶς τῶν φοιτητῶν τοῦ Πανεπιστημίου, οἵτινες αὐτομάτως εἶχον ὀργανισθῆ εἰς λόχους και τάγματα, διήλασε τὰς πολυανθρωποτέρας ὁδοὺς τῆς πόλεως, ὅπου τὸ

συμπυκνούμενον πλῆθος ὑπεδέχθη τοὺς ἡγεμόνας του μετ' ἐνθουσιωδῶν ἀνευφημιῶν· τὸ δ' ἐσπέρας οὐδεὶς πλὴν εἰ τις ἀγωνιῶν ἢ ἀνάπηρος ἔμεινε κατ' οἶκον, και ἐξάσιον ἦν τὸ θέαμα πασῶν τῶν ὁδῶν, αἵτινες ἐφαίνοντο ὡς φλεγόμεναι, και τῶν ὄψεων τῶν οἰκιῶν, ἐφ' ὧν ἠκτινοσκόλου μυριάδες ἀστέρας, και κατάφωτα στέμματα, σύμβολα, μονογράμματα. Ὑπὲρ πάσας δὲ τὰς οἰκοδομὰς διέπρεπεν ἡ τοῦ μελοδράματος, ἔξωθεν ἐπίχρυσος και κατάφωτος, ἐντὸς δ' ἐγκλείουσα τὴν Αὐλὴν ἐν πάσῃ αὐτῆς τῇ πομπῇ, και πάσας τὰς ἐπισημότητας, ξένας και ἐγγωρίους, ἐν στιλβούσαις στολαῖς, προσκληθείσας νὰ ἰδῶσι τοῦ Σποντίνῃ τὴν Ὀλυμπίαν, ἧς ἠκουσα ὅτι ἦτο μεγάλης πολυτελείας ἢ παρασκευῆ, αἱ δ' ἐλληνικαὶ σκηνογραφίαι και ἐνδυμασίαι τοιαῦται, ὥστε νὰ ἐφελευσῶσι και τῶν δυσκολωτέρων ἀρχαιολόγων τὴν ἐπιδοκιμασίαν.

Ἄλλὰ τὸ και ὑπὲρ τὰς σκηνογραφίας και ὑπὲρ πᾶσαν τῶν παρασκευῶν τὴν λαμπρότητα ἐλύον τὴν προσοχὴν τῶν θεατῶν κατὰ τὴν παράστασιν ταύτην, ἦτο ἡ εἰς αὐτὴν παρουσία τοῦ πρίγκιπος Βισμάρκ, ὅστις πρὸ ἐτῶν οὐδ' εἰς θέατρον, οὐδ' εἰς συναναστροφὴν, οὐδ' εἰς τὰς ὁδοὺς ποτ' ἐφάνη, ὥστε κατήντησε και ἐκ τῶν διπλωματῶν τινες ν' ἀμφισβάλωσι περὶ τῆς ὑπάρξεώς του, και νὰ ὑποπτεύωσιν ὅτι τὸ ὄνομά του ἐστίν, ὡς τὸ τοῦ Θεοῦ ἢ Ἡρακλέους, ἐν τῶν περιληπτικῶν ἐκείνων ἢ πολλῶν ἐπένησε τῶν σκοτεινῶν χρόνων ἢ ἱστορία. Ἄλλ' ἐκεῖ ἦτο, φαιδρός, προσηνής, διμιλητικός, ἐν σαρκὶ και ὀστέοις, ὥστε ἡ ὑπαρξὶς και ἡ ταυτότης του δὲν ἦτο δυνατόν ν' ἀμφισβητηθῇ. Τὸ δὲ πλῆρωμα τῶν ξένων ἡγεμόνων ἐλησμονεῖ τὴν Ὀλυμπίαν, ἐνατενίζον πρὸς τὸν Ὀλύμπιον.

Ἐξηκολούθησαν δὲ και τὴν ἐπαύριον αἱ αὐταὶ ἐορταί, λήξασαι τὸ ἐσπέρας εἰς τρισμῆγιστον δεῖπνον μετὰ μουσικὴν συμφωνίαν εἰς τὴν Αὐλὴν. Καὶ ταῦτα μὲν, ὡς μὴ αὐτόπτης, οὔτε δύναμαι, οὔτε ἐνδιαφέρων νομίζω νὰ περιγράψω, ἐν ὅμως ἔτι δὲν πρέπει νὰ παραλείψω, ὅτι ἰδιώται, κοινότητες, πόλεις, πάντες ἐξητοῦντο τὴν ἄδειαν νὰ προσφέρωσιν εἰς τὴν περίστασιν ταύτην δῶρα εἰς τὸν Αὐτοκράτορα, διότι δὲν πιστεύω νὰ ὑπάρχῃ καθ' ἅπαντα τὴν Εὐρώπην ἡγεμόν εἰς ἀνώτερον βαθμὸν ἀπολαμβάνων τὴν λατρείαν, τὸ σέβας και τὴν εὐγνωμοσύνην τῶν λαῶν του· ὃ δ' ἀπήντησεν ὅτι οὐδὲν δέχεται δῶρον, πλὴν εἰ τι ἤθελε προσαχθῇ ὑπὲρ σκοπῶν ἀγαθοεργῶν. Εἰς τὴν ἀληθῶς δὲ βασιλικὴν ταύτην ἀπόφασιν ὀφείλεται ἡ δι' ἑκατομμυρίων ἰδρυσις ἢ ὑποστήριξις ὀφρανοτροπειῶν, γεροντοκομείων, πτωχοκομείων και παντοίων ἄλλων φιλανθρωπικῶν ἰδρυμάτων, αἵτινα εὐχονται νὰ ἰδῶσι και ἀδαμαρτίνοὺς τοὺς γάμους τοῦ φιλολάου μονάρχου.

Ἐν Βερολίῳ, τῇ 10 Ἰουνίου 1879.

Ξ.

Η ΝΕΚΡΑΝΑΣΤΑΣΙΣ ΤΗΣ ΣΕΛΗΝΗΣ

[Ἐκ τοῦ γερμανικοῦ]

Ἀπὸ ἡμίσεως ἤδη αἰῶνος ἔθος ἐπεκράτησεν, ἵνα θεωρῶμεν τὸ ἴλαρὸν φέγγος, τὸ φωτίζον τὰς νύκτας ἡμῶν, τὴν ὠχρὰν σελήνην, ὡς ξηρὸν τι, νεκρὸν καὶ κατακεκαυμένον σῶμα, στερούμενον παντὸς ἔχθους ζωῆς καὶ κινήσεως καὶ στρεφόμενον ἀπλῶς περίξ τοῦ πλανήτου ἡμῶν. Ἡ θεωρία αὕτη, εἰ καὶ μὴ ἀρέσκουσα ταῖς ἐμφύτοις ὁρμαῖς τοῦ κοινωνικοῦ ἀνθρώπου, ἀπέβαινε ὁλοκλήρως ἐπικρατέστερα, διότι ἐβασίλευε ἐπὶ ἀναμφιλέκτων ἀποδείξεων τῆς ἐπιστημονικῆς παρατηρήσεως. Αἱ ἐπιμελεῖς ἔρευναι τοῦ *Maidler* εἶχον καταδείξει ὅτι ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῆς Σελήνης οὔτε νέφη οὔτε ἔχθος ὕδατος ὑπάρχει, διεκλήρυττε δὲ ἐπιμόνως ὁ περιφανῆς οὗτος ἀστρονόμος ὅτι οὐδέποτε διέκρινεν ἐπακριβῶς πραγματικὴν ἀλλοιώσιν τινος τῶν ἐπὶ τῆς σελήνης ὑπαρχόντων σχημάτων. Τούτων δὲ τῶν θεωριῶν ἄμεσος συνέπεια ἦν ἡ ἐντελής σχεδὸν παραμέλησις τῶν περὶ Σελήνης μελετῶν. Ἐκτὸς ὀλίγων ἀγγλων ἀστρονόμων, μόνος ὁ κ. *Smith* ἐν Ἀθήναις ἐξηκολούθησεν ἐπὶ μακρὰ ἔτη ἀσχολούμενος περὶ τὴν σπουδὴν τῆς χωρογραφίας τῆς Σελήνης, ἀρτίως δὲ ἐχάραξε τὸν γνωστὸν μέγαν Σεληνιακὸν χάρτην, τὸν δαπάναις τῆς πρωσικῆς κυβερνήσεως ἐκδοθέντα.

Ἐσχάτως ὁμως ἐπεδόθη συντόμως εἰς ἐμβριθῆς χωρογραφικὰς ἐρεύνας τῆς σεληνιακῆς ἐπιφανείας ὁ ἐν Κολωνίᾳ, παρὰ τὸν Ῥήνον, διατρίβων ἀστρονόμος κ. *S. Kläin*, πεποιθὸς ὅτι ἡ ἐπιμελής καὶ ὄσω τὸ δυνατόν βαθύτερα μελέτη καὶ τῆς ἐλαχίστης ἐτι ὁρατῆς ἀλλοιώσεως τῆς σεληνιακῆς ἐπιφανείας εἶναι ἐπιστημονικῶς πλείστου λόγου ἀξία. Ἀγαθῆ δὲ τύχη, εὔρε ταῦτοχρόνως ὅτι πρὸς τοιαύτας λεπτοφυεῖς παρατηρήσεις τὰ μάλιστα πρόσφορος εἶναι ἡ ἀτμόσφαιρα τῶν παραρρηνίων χωρῶν, οὐσα συνήθως διαυγῆ καὶ ἡρεμῶς καὶ οὕτω, χρώμενος τηλεσκοπίῳ θαυμασίου ἀκριβείας, κατώρθωσε βαθέως νὰ ἐγκύψῃ εἰς τὰς παραδόξους ιδιότητες τοῦ νέου τούτου κόσμου. Οὕτω λοιπὸν κατέδειξεν ὅτι ἡ Σελήνη φέρει ἐν τῇ ἐπιφανείᾳ αὐτῆς πολυάριθμα ἔχθος ὕδατος, καλύπτοντος αὐτῆς πάσαις ποτῆς, καὶ ὅτι τὰ ἔχθος ταῦτα παρουσιάζονται σήμερον ὡς κοιλιάδες ἢ ὡς ἐπιχώματα, παρεμφερῆ πρὸς τὰς ἐν πολλοῖς σημείαις τῆς γῆς ἀνωμάλιας ἐκεῖνας, αἵτινες μαρτυροῦσιν ὅτι ἐκεῖ ὑπῆρχον πρὸ πολλῶν αἰῶνων θαλάσσιοι ἀκταί, ἐγκαταλειφθεῖσαι κατόπιν. Ἐπὶ τῆς σεληνιακῆς ἐπιφανείας παρετήρησεν ὡσαύτως βαθείας καὶ στενάς τάφρους, ὁμοίας πρὸς κοίτας ποταμῶν, περιελισσομένης ὀφιοειδῶς περίξ τῶν πεδιάδων, ὡς καὶ εὐρείας ραγώδεις χερσίδας, παρεμφερεῖς πρὸς τὰ κοιλώματα ἐκεῖνα, ἅτινα ὀρυθητικοὶ καὶ ἄγριοι χεῖμαρροι κατέσκαψαν ἐπὶ τῶν Ἀλπεων. Μεγάλους ὁμως ὄγκους ὕδατων

δὲν ἠδυνήθη ν' ἀνεύρῃ μέχρι τοῦδε οὐδαμοῦ τῆς σεληνιακῆς ἐπιφανείας. Τὰ ὕδατα ταῦτα πιθάνως πρὸ πολλοῦ ἀπεροσφάθησαν ὑπὸ τῆς στερεᾶς μάζης τῆς σελήνης· γνωστὸν δ' ὅτι παρόμοιον τι συνέβη καὶ ἐπὶ τοῦ ἡμετέρου πλανήτου, ἐφ' οὗ, ἀπὸ τῶν προγενεστερῶν ζωολογικῶν ἐποχῶν μέχρι τῆς σήμερον ἐπαισθητῶς ἠλαττώθησαν τῶν ὑδάτων οἱ ὄγκοι. Τὰ δὲ ἔσχατα λείψανα τῆς ἐπὶ τῆς Σελήνης ὑγρασίας ἀπεμυζήθησαν εἰς τὸ βάθος τῶν μεγάλων ἠφαιστίων ὀρέων, ὧν μεγάλη πληθὺς, ὡς γνωστὸν, ὑπάρχει ἐπὶ τοῦ δορυφόρου τῆς γῆς· ἡ παρουσία ἄλλως τε τῆς ὑγρότητος ταύτης ἐκδηλοῦται καὶ ἐξ αὐτῆς τῆς ἀγλύος, τῆς περικαλυπτούσης τινὰ τῶν ἐν λόγῳ ὀρέων. Ὁ κ. Κλάιν παρετήρησεν ὅτι πολλοὶ τοιοῦτοι μικροὶ πυρίπνοοι λόφοι ἀποκρούπονται ἐξαίφνης καθ' ὅλοκληρίαν ὀπισθεν τῆς μνησθείσης ὀμίχλης, εἶναι δὲ ζῶναι τῆς Σελήνης ἐπὶ λίαν μακρὸν χρόνον—πολλάκις ἐπὶ ὀλόκληρα ἔτη—κατακαλύπτονται ὑπὸ τῆς ὀμίχλιδος ταύτης μάζης. Ἰδίως δὲ τινες τῶν λίαν παραδόξων ραγῶδων, περὶ ὧν ἐγένετο λόγος ἀνωτέρω, ἐπὶ πολὺν καιρὸν μένουσιν ἐντελῶς πεπληρωμέναι δι' ὀμίχλης μέχρι στεφάνης καὶ καθίστανται οὕτως ἀφανεῖς. Σημειωτέον δὲ ὅτι οἱ νεφελοῖδες οὗτοι ὄγκοι ἐπικαθίζονται διαρκῶς ἐπὶ τῆς σεληνιακῆς ἐπιφανείας, ἐνῶ νέφη περιπτάμενα οὐδόλως ὑπάρχουσιν.

Λίαν ἀξιοπεριεργοὶ εἶσιν ἐπ' ἴσης αἱ ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῆς Σελήνης σαφῶς παρατηρηθεῖσαι ἀχανεῖς πεδιάδες, αἱ πρασίην ἔχουσαι τὴν χροιάν. Ὁ χρωματισμὸς οὗτος εἶναι ἐντελῶς εὐδιάκριτος καὶ παρουσιάζεται μόνον εἰς τὰ χθαμαλώτερα μέρη τῆς Σελήνης, ἐξόχως δὲ ἐκεῖ ἐνθα ἀπαντῶμεν τὰ ἔχθος τῆς πάσαις ποτῆς ὑπάρξεως ὕδατων. Τὸ χρῶμα τοῦτο δὲν δύναται τις νὰ διακρίνῃ ἄμεσως μετὰ τὴν ἀνατολὴν τοῦ ἡλίου, ἀντιλαμβάνεται ὁμως αὐτοῦ λίαν εὐκρινῶς ἀπὸ ἐπὶ πολλὰς ὥρας τὸ θερμάνωσιν αἱ ἡλιακαὶ ἀκτίνες. Κατὰ τὴν γνώμην τοῦ κ. Κλάιν, ἡ πρασίνη χροιά ἀποδοτέα εἰς φυτικὴν ὑπαρξίν ἐπὶ τῆς Σελήνης· ἐκ τούτου ὁμως δὲν πρέπει νὰ ὑποθέσωμεν καὶ ὅτι ἡ πρασίνη χροιά εἶναι τὸ μόνον γνώρισμα τῆς ὑπάρξεως φυτῶν, διότι, κατὰ τὸν αὐτὸν σεληνιογράφον, τὰ ὑπὸ φυτῶν κεκαλυμμένα ἐδάφη παρουσιάζονται πολλάκις εἰς τὰ ὄμματα ἡμῶν ὡς ἀμαυρὰ καὶ οὐχὶ ὡς πράσινα πεδία. Πράγματι ἐν ταῖς ἐπιπέδοις ζώναις τῆς Σελήνης ἀπαντῶνται μακροὶ σκοτειναὶ ἐκτάσεις, ὧν πολλῶν μὲν ἡ ὄψις ἠλλοιώθη κατὰ τὴν πορείαν τοῦ χρόνου, εἶναι δὲ καὶ ὀλοτελῶς ἐξηφανίσθησαν. Αἱ ἐκτάσεις αὗται κατὰ τὴν σεληνιακὴν νύκτα διακρίνονται πάντοτε, ἔχουσιν ὠχρὸν τι χρῶμα, τῇ ἐπιδράσει τῶν ἡλιακῶν ἀκτίνων καθίστανται ἀμαυρότεροι, καὶ ἐπανερχομένης τῆς νυκτὸς ἐπαναπίπτουσιν εἰς τὴν ἀρχικὴν ὠχρότητα αὐ-

τῶν. Τοιαύτας δὲ ιδιότητας δύναται μόνον τὰ ὄργανικὰ σώματα νὰ παρουσιάσωσιν. Πρὸς τὴν ὑπόθεσιν ἄλλως τε ταύτην, περὶ ὑπάρξεως δηλαδὴ φυτοκαλύπτων πεδίων ἐπὶ τῆς Σελήνης, συμβάλλει καὶ τὸ ὅτι αἱ ἀμαυραὶ αὗται ζῶναι δὲν κεῖνται πλησίον εἰς τὰς τραχείας καὶ πυρῶδεις χώρας αὐτῆς. Αἱ χώραι δὲ αὗται πάλιν, πρὸς οὐδὲν γήινον φαινόμενον δύναται νὰ παραβληθῶσιν ἢ ἐπιφάνειά των εἶναι διατετριπτημένη δίκην κοσκίνου ὑπὸ πλήθους ἠφαιστιακῶν ὀπῶν.

Ὁ κ. Κλάιν παρετήρησεν ἐν τισὶ ζώναις τῆς σελήνης ἠφαιστιακοὺς κρατῆρας οὕτως ἐγγὺς ἀλλήλων κειμένους, ὡς βλέπομεν διὰ γυμνῶν ὀφθαλμῶν τὰ ἄκρα τοῦ οὐρανοῦ· ἐν τοιούτῳ πυκνῷ συμπλέγματι ἠφαιστιακῶν ὀπῶν εἶναι ἀδύνατον πλέον νὰ διακρίνῃ τις, ἂν ἐν τῷ μεταξὺ ἐγεννήθη νέον τι σεληνιακὸν σχῆμα, μὴ ὑπάρχον τέως. Οὐχ ἤττον ὁ ἀστρονόμος οὗτος κατώρθωσε πέρυσι ν' ἀποδείξῃ ὅτι παρὰ τὸ κέντρον τοῦ σεληνιακοῦ δίσκου συνέβη νέα ἔκρηξις κρατῆρος· ἡ δὲ ἀρίστη ιδιότης τῆς διαυγείας τῶν παραρρηνίων χωρῶν καὶ ἐκ τούτου ἀκόμη κατεδείχθη ὅτι οἱ ἐν Ἀγγλίᾳ παρατηρηταί, καίπερ μεταχειριζόμενοι τὰ μέγιστα τῶν τηλεσκοπίων, διέκρινον μὲν τὸν ὑπὸ τοῦ κ. Κλάιν παρατηρηθέντα νέον κρατῆρα καὶ τὰ περίξ αὐτοῦ φαινότατα σχήματα, οὐδὲν ὁμως νεώτερον ἠδυνήθησαν νὰ προσθέσωσιν. Ὁ αὐτὸς ἀστρονόμος ἠρεύνησε καὶ ἑτέραν ζώνην τῆς Σελήνης, ἐν ἣ νῆος ὀφθαλμοφανῆς κρατῆρ ἐγεννήθη κατὰ τὰς τελευταίας δεκαετηρίδας. Ὁ κωνικός οὗτος λόφος, μὲθ' ἐνὸς μεγάλου βαθέως κρατῆρος, κεῖται μεταξὺ δύο κλιτύων, κατέφαγε δὲ δεινῶς τὰς περίξ αὐτοῦ ἐκτάσεις, αἵτινες εἰσι μέλαιναί ὡς πυκνὸς καπνὸς καὶ ἐν τῇ πανσελήνῳ παρουσιάζονται ὡς μεγάλη κηλὶς. Παρ' αὐτὸν κεῖται ἑτέρα κηλὶς, ἥτις, ἕνεκα ἀγνωστῶν μέχρι τοῦδε λόγων, καθίσταται ἐνίοτε ἄορατος. Ἀγγλοὶ παρατηρηταὶ κατέδειξαν μετὰ ταῦτα ὅτι ἐν ἄλλῃ σεληνιακῇ ζώνῃ, ἐν τῷ μέσῳ τινὸς τῶν παναρχαίων γιγαντιαίων κρατῆρων, ἐγεννήθη σηῆνος ἄλλων μικροτέρων. Καὶ ἐν τῷ ἀστεροσκοπίῳ τῆς Κολωνίας ἤρξαντο ἐπ' ἔσχατων ἐνδελεχῶς νὰ ἐρευνῶσι τὴν ζώνην ταύτην, ἐν τῇ ὁποίᾳ βλέπει τις πολλάκις πολλὰς θέσεις, ὅτε μὲν μελαίνας, ὅτε δὲ ὑποπρασίνας καὶ ἐνίοτε ζωηρῶς φεγγοβόλους, ὧν ἡ φύσις εἶναι μυστηριωδέστατη.

Ἐν τούτοις μετὰ βεβαιότητος δύναται τις σήμερον νὰ εἴπῃ ὅτι ἐπὶ τῆς Σελήνης σχήματα, δυνάμενα νὰ ἐκληθῶσιν ὡς παρόμοιά τινα πράγματα πρὸς τὰς ἡμετέρας πόλεις ἢ καὶ πρὸς αὐτὰ ἐτι τὰ χωρία δὲν ὑπάρχουσιν. Ὑπάρχουσι μὲν ἐπὶ τῆς Σελήνης ἰδιοσφουμοὶ τινες μορφαὶ μετὰ κανονικωτάτων σχημάτων, ἀλλ' ἔχουσι τηλεκοῦτον ὑπέρογκον μέγεθος, ὥστε εἶναι ἀδύνατον νὰ ὑποθεθῶσιν ὡς προϊόντα τέχνης. Ὁ κ. Κλάιν

παρατηρεῖ ἰδίως ὅτι ἡ παραδοξότερα τῶν διαμορφώσεων τούτων, ἥτοι δύο ἐγγὺς ἀλλήλων κείμενοι κρατῆρες, οἵτινες πρὸ 40 ἔτων ἦσαν εἰς καὶ μόνος, παρομοιάζοντες σήμερον πρὸς κομήτην μετὰ οὐρᾶς, δεικνύουσι μεταβολὰς ὅλως δυσεξηγήτους· ὁ δυτικὸς κρατῆρ δεικνύει ἐνίοτε τοιαῦτα πολυποικίλα συντρίμματα τοῦ ὄγκου αὐτοῦ, ὁποῖα οὐδεμίᾳ γραφικῇ τέχνῃ δύναται νὰ παραστήσῃ· κατὰ δὲ τὸν Αὐγούστον τοῦ 1878 ὑρύνθη αἰφνιδίως ἡ περιοχὴ ὡς καὶ τὸ βάθος αὐτοῦ. Ὁ κ. Κλάιν ἡμέρα τῇ ἡμέρᾳ παρακολουθεῖ τὴν αὐξήσιν ταύτην καὶ ὁμως δὲν ἠδυνήθη νὰ σχηματίσῃ ἰδέαν τινὰ περὶ τῶν αἰτίων αὐτῆς· οὔτε ὀμίχλην, οὔτε καπνὸν οὔτε κίνησιν τινὰ κατώρθωσε ν' ἀνακαλύψῃ ἐν αὐτῇ.

Καὶ τοιαύτη μὲν εἶναι ἡ Σελήνη, ἥτις, ἐνῶ τοσαύτας πάσχει μεταβολὰς ἐπιφανείας, ἐπὶ μακρὸν χρόνον ἔθεωρεῖτο ὡς ἀναλλοιώτως τις μάζα, ἀντιπροσωπεύουσα τὸν θάνατον καὶ τὴν αἰωνίαν ἠρεμίαν· ἀλλ' ἀπὸ ἀπεδείχθη ἀπαξ τὸ ὅλως ἀβάσιμον τῆς θεωρίας ταύτης, θέλει βεβαίως αὐξήσῃ ταχύτατα ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐπιστημῶν παρατηρητῶν αὐτῆς, καὶ τὸ γήινον ὄμμα ὁλοκλήρως βαθύτερον ὁρατῆς εἰς τὰ μυστήρια τῆς τεκτονικῆς Σελήνης.

Ἐν Κων[πόλει, Ἰούλιος 1879. Γ. ΚΑΤΕΡΑΙΣΗΣ.

Η ΟΙΚΙΑ ΤΟΥ ΚΥΡΙΟΥ ΧΑΡΡΥ

Ὁ Χάρρυ Γράδιεντ ἀπὸ τῆς παιδικῆς του ἡδὴ ἡλικίας ἐπέσυρε τὴν προσοχὴν τῶν περὶ αὐτὸν, διὰ τὴν ἐπιδεξιότητα μὲθ' ἧς κατεσκευάζε διάφορα διὰ μηχανισμοῦ κινούμενα μικρὰ παιγνίδια. Μόλις αἱ σπουδαῖαι ἀσχολίαι τῷ ἄφρονι καιρὸν διαθέσιμον, καὶ ἐπεδίδοτο εὐθὺς εἰς ὑδραυλικὸς καὶ ηλεκτρικὸς ὑπολογισμοὺς παραδοξοτάτους. Κατὰ τὴν ἐποχὴν καθ' ἣν διηγοῦμαι ἦγε τὸ εἰκοστὸν ἔμπμπον μόνον ἔτος, εἶχεν ἡδὴ κάμει πολλὰς θαυμασίας ἐφευρέσεις, ἀλλὰ δὲν τῷ εἶχεν ἐτι δοθῆ εὐκαιρία καὶ νὰ τὰς ἐφαρμόσῃ. Εὐρισκόμεθα ὁμοῦ εἰς τὴν Γαλλίαν, καταγινόμενοι εἰς τεκτονικὰς ἐργασίας, ἃς εἶχον ἀναλάβει δι' ἀγγλικὸν ἐμπορικὸν οἶκον, ὅτε μεμακρυσμένος τις συγγενῆς του ἀπέθανεν αἰφνιδίως, ἐγκαταλιπὼν αὐτῷ ὠραῖον κτῆμα, μετὰ τερπνῆς ἐξοχικῆς οἰκίας, ἀπέχον λεύγας τινὰς τοῦ Λονδίνου.

Ἀπηρτεῖτο μεγάλη ἐργασία πρὸς τακτοποίησιν τοῦ τε κτῆματος καὶ τῆς οἰκίας. Ὁ Χάρρυ ἀνεχώρησε πάραυτα εἰς τὴν Ἀγγλίαν καὶ ἀποχαιρετῶν με, μοὶ εἶπε μετὰ τῆς συνήθους αὐτῷ ἐπάρεσως.

— Ἀγαπητέ μοι Μάξ, εὐθὺς ὡς ἐπιστρέψῃς, πρέπει νὰ ἔλθῃς νὰ με ἴδῃς. Νομίζω ὅτι εἶσαι ἠναγκασμένος νὰ διαμείνῃς ἐδῶ ἐπὶ δεκαοκτῶ ἐτι μῆνας, ἀκριβῶς τὸν χρόνον, οὗ ἔχω ἀνάγκην ὡς εὐπρεπίσω τὴν οἰκίαν ὡς ἐννοῶ ἐγώ. Ὡ

φίλε μου! ὅποια κατοικία! ποτὲ δὲν θὰ ἔχῃς ἴδη ὁμοίαν αὐτῆς. Ἀπὸ τῆς σήμερον δὲν ἐργάζομαι πλέον διὰ τὸ κοινόν· ἀφιερῶ πᾶσαν τὴν ἱκανότητά μου εἰς τὸ ἰδίόν μου συμφέρον καὶ εἰς τὴν ἰδίαν μου τέρψιν. Θὰ γεμίσω τὴν οἰκίαν μου περιέργων καὶ παραδόξων ἐφευρέσεων, ὅποιαι οὐδεὶς οὐδέποτε ἐφάντασθη.

Οἱ δεκαοκτὼ μῆνες παρήλθον, καὶ ὅτε ἀπεπράτωσα τὰς ἐργασίας μου, ἐπανῆλθον εἰς Λονδίνον. Εἶχον ἀλληλογραφίαν μετὰ τοῦ Χάρρυ· μόλις ἔμαθην ὅτι εἶχον ἐπιστρέψει, μὲ προσεκάλεσε δι' ἐνθουσιαστικὸν παρακλήσεων νὰ τὸν ἐπισκεφθῶ. Ἐγὼ δὲ προθύμως συνήνεσα, καθότι ἡμην περιχαρῆς, διότι ἔμελλον νὰ ἐπανίδω τὸν φίλον μου. Τῷ ἔγραψα ὅτι θὰ ἔφθανον τὴν ἐπαύριον περὶ τὴν ἕκτην ὥραν τῆς ἐσπέρας εἰς τὸν πλησιέστατον πρὸς αὐτὸν σιδηροδρομικὸν σταθμόν. Συνέλεξα λοιπὸν τὰ πράγματά μου καὶ κατὰ τὴν ὁρισθεῖσαν ὥραν ἤμην ἐν τῷ ὁρισθέντι τόπῳ. Ὁ Χάρρυ μὲ περιέμενε μετὰ τοῦ δίσκου του καὶ ταχέως εὐρέθημεν ἐπὶ τῆς ὥραιας ὁδοῦ τῆς ἀγοῦσης εἰς τὴν κατοικίαν του.

— Βλέπεις τὴν οἰκίαν ἐκείνην, ἐκεῖ κάτω μεταξὺ τῶν δένδρων; μοὶ ἔλεγε. Εἶναι ἡ οἰκία μου. Ἐσεῖνη πρὸ τῆς ὁποίας μόλις διήλθομεν, ἡ ἄλλη ἔμπροσθεν ἡμῶν, καὶ ἡ τρίτη ἐκείνη τῆς ὁποίας βλέπεις τὰς καπνοδόχους—δὲν σοὶ ἀναφέρω δὲ τὰς ἄλλας, ἃς δὲν δύναται τις νὰ ἴδῃ ἐντεῦθεν—ὅλαι κατέχονται ὑπὸ φίλων μου. Ἐτοποθέτησα ἐντὸς ὧλων τούτων τῶν οἰκίων τηλεγραφικὰ σύρματα, ὥστε τὴν ἐσπέραν, ὅποτε δὲν ἔχω τινὰ ἀσχολίαν, παίζω τηλεγραφῶν με τοὺς γείτονας. Εἶναι διασκεδαστικώτατον.

Εἶχομεν φθάσει πρὸ τῶν κιγκλίδων τῆς οἰκίας. Ὁ Χάρρυ ἐσταμάτησε, τὴν αὐτὴν δὲ στιγμήν καὶ ὡς ἀφ' ἑαυτῆς ἡ κιγκλὶς ἀνεψόχη.

— Θεέ μου, ἀνεψόχησα! ἰδοὺ πρᾶγμα ἀληθῶς περιέργων. Πῶς ἀνεψόχη ἡ κιγκλὶς αὕτη;

— Ἀπλούστατον. Ἔθεσα καθ' ὅλον τὸ πλάτος τῆς διόδου πλάκα σιδηρᾶν. Ἡ πίεσις τῶν τροχῶν κάμπτει αὐτήν, ἡ κίνησις μεταδίδεται διὰ ὑπογείων μοχλῶν καὶ ἡ κιγκλὶς ἀνοίγει. Λατὶς κρατεῖ αὐτὴν μέχρις οὗ διήλθομεν ἐπὶ ὁμοίας πλακῶς πρὸς τὸ ἄλλο μέρος· τότε ἡ λατὶς ἀποσπᾶται καὶ ἡ κιγκλὶς καταπίπτει.

— Λίαν πρακτικὴ τῷ ὄντι ἐπινοήσις.

— Τῇ ἀληθείᾳ.

— Ὅτε δ' ἐφθάσαμεν εἰς τὴν θύραν τῆς οἰκίας εὐρομεν τὸν θεράποντα ἔτοιμον νὰ κρατήσῃ τὸν ἵππον καὶ ὁ κλημῆτορ ἀνέψαξε τὴν θύραν. Ἐπειδὴ ἐξέφρασα τὴν ἀπορίαν μου:

— Καὶ πάλιν ἀπλούστατον, μοὶ εἶπεν ὁ Χάρρυ μειδιῶν. Ὅτε διήλθομεν τὴν κιγκλίδαν, τὸ βάρος τῆς ἀμάξης ἔφερεν εἰς συνάφειαν δύο ἠλεκτρικὰ σύρματα, ἅτινα διέρχονται ὑπὸ τὴν γῆν καὶ συγκοινωνοῦσι μὲ κώδωνα εἰς τὸν σταθμὸν καὶ μὲ ἕτερον εἰς τὸ μαγειρεῖον. Οὕτω δὲ

κατὰ τὴν ἀφίξίν μας αἱ ὑπρέται εὐρίσκονται ἐδῶ ὅπως μᾶς ὑποδεχθῶσι.

Εἰσήλθομεν. Ἡ δεσποινίς; Γράδιεντ ἦλθεν εἰς τὸν διάδρομον εἰς προῦπάντησιν ἡμῶν καὶ ὁ ἀδελφός τῆς μ' ἐπαρουσίασεν. Ἦτο μεγαλόσωμος ἰσχνὴ καὶ τραχεῖα γυνή, οὐδὲ τὴν ἐλαχίστην ἔχουσα ὁμοιότητα πρὸς τὸν Χάρρυ. Ἐφερε κυανᾶ δίοπτρα καὶ ἴσως ἡ μικρὰ αὐτῆ λεπτομέρεια συνετέλεσεν εἰς τὸ νὰ μοὶ φανῇ ἔτι μᾶλλον ἀχαρὶς καὶ ψυχρά.

Ἀποβάλλων τὸ ἐπανοφώριόν μου εἰς τὸν διάδρομον, παρετήρησα ἀλλόκοτον μηχανήν, ἥτις ὁμοιάζε, πλὴν τῶν παραπετασμάτων, συσκευὴν καταπληκτικῶν λουτρῶν (appareil à douches). Συνέκειτο ἐκ διαφόρων καθέτων στελεχῶν ἐπὶ τῶν ὁποίων προσηρμόζοντο ῥάβδοι, ὧν ἐκάστη ἔφερε ψῆκτραν κατὰ τὸ ἄκρον.

— Τί πρᾶγμα εἶναι τοῦτο; ἠρώτησα τὸν Χάρρυ.

— Εἶναι ἡ αὐτόματος ψῆκτρομηχανή μου. Θὰ σοὶ τὴν ἐξηγήσω. Βλέπεις ἐδῶ εἰς τὰ κάτω τὸ μικρόν τοῦτο κάθισμα τὸ ἔχον ἐνὸς ποδὸς ὕψος; Ὅταν ἀναβαίνει τις ἐπ' αὐτοῦ, τοῦτο χαμηλοῦται ὀλίγον κατ' ὀλίγον καὶ κινεῖ ὀλόκληρον σύστημα τροχῶν καὶ μοχλῶν. Ὄντε, ὁ θέλων νὰ κάμῃ χρῆσιν τῆς συσκευῆς παρέχει ὁ ἴδιος διὰ τοῦ βάρους του τὴν κινητηρίαν δύναμιν. Οἱ βραχίονες οὗτοι τοὺς ὁποίους βλέπεις ὀπλισμένους μὲ ψῆκτρας, ἐμψυχθύνται διὰ κινήσεως κυκλοειδοῦς καὶ σὲ ψήχουσι ταυτοχρόνως πανταχοῦ. Ἀλλὰ περιέμενε· μᾶλλον περιέργων καὶ πολὺπλοκον εἶναι ἡ ψῆκτρα ἣν βλέπεις εἰς τὰ ἄνω. Δύναται τις νὰ τὴν ἐκλάβῃ ἀντὶ πιλοθῆκης διηρημένης εἰς δύο κατὰ τὸ ὕψος. Βλέπεις, ὅτι τὰ δύο τεμάχια ἀπέχουσι τώρα ὀλίγον ἀπ' ἀλλήλων, ὥστε νὰ δύναται τις νὰ περάσῃ διὰ μέσου αὐτῶν. Παρατήρησον προσέτι ὅτι εἶναι ἐφωδιασμένα μὲ τρίχας καὶ περασμένα εἰς δύο ῥάβδους. Ὅταν ἡ μηχανὴ τεθῇ εἰς κίνησιν, ταῦτα συνωθῶνται, ἀρπάζουσι τὸν πῖλόν σου, στρέφονται ταχέως περὶ αὐτὸν καὶ εἰς δύο δευτερόλεπτα οὗτος εἶναι ἐντελῶς καθαρὸς ὡς καὶ ὁ ἐπενδύτης σου καὶ αἱ περισκελίδες σου καὶ τὰ ὑποδήματά σου. Ἀμα δὲ τὸ κάθισμα φθάσῃ εἰς τὸ ἐπίπεδον τοῦ ἐδάφους, ἡ πιλοθῆκη ἀνοίγει ἐκ νέου καὶ σοὶ ἀποδίδει τὴν ἐλευθερίαν σου· τότε ἐλατήριόν τι ὠθεῖ πάλιν τὸ κάθισμα καὶ τὸ ἐπαναφέρει εἰς τὴν θέσιν του· ἡ συσκευὴ εἶναι ἐτοιμὴ νὰ ἀφαιρέσῃ τὴν κόκκιν τῶν πραγμάτων ἄλλου τινὸς κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον.

— Μὰ τὴν πίστιν μου, ἀπεκρίθη, ἡ συσκευὴ σου εἶναι λίαν ἐντελής, καὶ θὰ ἤμην κατηχηριστικὸς νὰ τὴν ἴδω ἐν πλήρει ἐνεργείᾳ.

— Τοῦτο λίαν εὐκόλον.

Καὶ πάραυτα ὁ Χάρρυ ἀνέβη ἐπὶ τοῦ καθίσματος. Αἱ ψῆκτρα τῶν ἐνδυμάτων καὶ τῶν ὑποδημάτων ἤρχισαν εὐθὺς τὴν ἐργασίαν των·

καὶ ἡ συσκευὴ δὲ τῶν πῖλων, ἐκινήθη μετὰ τινὰς στιγμῆς. Τότε κατέπεσεν ἐπὶ τοῦ πῖλου καὶ διήλθεν ἐπ' αὐτοῦ δεκαπέντε ἕως εἴκοσι φορές· ἔπειτα ἐχωρίσθη καὶ ὁ Χάρρυ κατήλθε.

— Ἰδοὺ, εἶπεν. Ἐλα πῆδησον ἐπὶ τοῦ καθίσματος καὶ δοκίμασον ὁ ἴδιος.

— Ὅχι, εὐχαριστῶ. Ὅχι τώρα. Ἄλλην φοράν, ἴσως.

Ἦσθανόμην τὰ νεῦρά μου πολὺ ἠρεθισμένα ὥστε δὲν ἀντειχόν νὰ υποβάλω ἑμαυτὸν τὴν στιγμήν ἐκείνην εἰς τοιαύτην δοκιμασίαν.

— Σὲ παρακαλῶ νὰ μὲ συγχωρήσῃς ὀλίγα λεπτά, εἶπεν ὁ Χάρρυ. Θὰ εἶπω δύο λέξεις εἰς τὴν ἀδελφὴν μου καὶ θὰ ἐπανέλθω.

Μόλις μὲ ἀφῆκε καὶ ἐγὼ ἐξετάζων τὴν ἀλλόκοτον συσκευὴν, κατελήφθην ὑπὸ ἀκρατοῦς ἐπιθυμίας νὰ τὴν δοκιμάσω. Εἶναι ἀληθὲς ὅτι πρὸ ὀλίγων ἔτι στιγμῶν δὲν ἤθελον· ἀλλ' ἤμην μόνος, καὶ οὐδεὶς ἠδύνατο νὰ μ' ἐμπαίξῃ διὰ τὸ ἄστατον τοῦ χαρακτῆρός μου· θαρρᾶλέως ἀνέβαινον ἐπὶ τοῦ καθίσματος. Αἱ ψῆκτρα τῶν ἐνδυμάτων ἐξεπλήρωσαν ἀρκετὰ καλὰ τὸ χρέος των. Ἀλλ' ὁ μηχανισμὸς τῶν πῖλων... Ὡ κατάρτα! δὲν εἶχον συλλογισθῆ ὅτι εἶχον ἐκβάλλει τὸν πῖλόν μου καὶ ὅτι ἤμην ὑψηλότερος τοῦ φίλου μου, τοῦλάχιστον κατὰ τὴν κεφαλὴν· τὸ δὲ ἀποτέλεσμα ἦτο ὅτι ἡ ἀνηλεὲς μηχανὴ μὲ ἤρπασεν ἀπὸ τὸ πρόσωπον καὶ ἤρχισεν νὰ μοῦ τὸ καθαρίζῃ μετ' ἐκπληκτικῆς δυνάμεως.

— Βεβαιότατα, εἶπον κατ' ἑμαυτόν, ἡ μύτη μου θὰ γείνη μία μεγάλη πληγὴ.

Προσεπάθησα νὰ κύψω, ἀλλ' αἱ ψῆκτρα τῶν ἐνδυμάτων μοὶ ἔδιδον τόσῳ τρομερὰ κτυπήματα εἰς τὴν ῥάχιν, ὥστε προετίμησα νὰ σταθῶ ὀρθος καὶ νὰ ὑπομείνω. Εὐτυχῶς ἡ καταδίκη δὲν διήρκεσε πολὺ, καὶ ἡ φρικώδης μηχανὴ ἐσταμάτησεν. Ἀμα ἀνέψαξε τοὺς ὀφθαλμούς μου, εἶδον ἐνώπιόν μου τὸν Χάρρυ ἐκ καρδίας γελῶντα. Ὁ θυμὸς μου ἦτο φοβερός, ἡ λίαν μακρὰ καὶ ὠραία γενειάς μου, διὰ τὴν ὁποίαν εἶμαι λίαν ὑπερήφανος, ἦτο εἰς ἐλεεινὴν ἀταξίαν· ἐν μέρος αὐτῆς εἶχεν εἰσέλθει εἰς τοὺς ὀφθαλμούς μου, τὸ ἄλλο εἶχε περιπλεχθῆ περὶ τὰ ὠτά μου. Ἡ δὲ κόμη μου εἶχεν ἀνορθωθῆ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς μου.

— Ἀποτρόπαιος συσκευὴ! ἀνεψόχησα, προσπαθῶν νὰ ἐπανορθώσω τὰς συμφορὰς, ἃς εἶχεν ὑποστῆ ἡ κεφαλὴ μου.

Ὁ Χάρρυ ἐπνίγετο ἀκόμη γελῶν. Ἀμα ἐγένετο κύριος ἑαυτοῦ, μοὶ ἐξήγησεν ὅτι ἡ μηχανὴ δὲν ἦτο προσηρμωσμένη εἰς τὸ ἀνάστημά μου καὶ ὅτι ἂν εἶχον κάμει τὴν δοκιμὴν ὅτε μοὶ τὸ πρότερον θὰ εἶχε διορθώσει αὐτὴν προσηκόντως.

— Μὰ τὴν πίστιν μου, τῷ εἶπον προσπαθῶν καὶ ἐγὼ νὰ γελᾶσω, εὐρίσκω ὅτι ἀρκούντως ἐβουρτσίσθη σήμερον. Ἄς ἀναβῶμεν τώρα.

Ἐν μιᾷ στιγμῇ εἰσήλθομεν εἰς ὠραιότατον

δωματίον, τὸ ὁποῖον ἦτο προσδιορισμένον δι' ἐμέ.

— Τὸ δωμάτιον τοῦ μακαρίτου Θεοῦ μου, κατὰ τὰ δύο ἢ τρία τελευταῖα ἔτη τῆς ζωῆς του, μοὶ εἶπεν ὁ Χάρρυ. Βλέπεις ἐκείνον τὸν κοίτωνά εἰς τὸ βάθος; εὐρίσκεται ἀκόμη ἐκεῖ εἰς τὴν θέσιν τῆς ἡ μικρᾶ κλίνης ἐπὶ τῆς ὁποίας ἐπαίρην ἐνίοτε ἕνα μικρὸν ὑπνον τὴν ἡμέραν· ἐὰν θέλῃς, θὰ ἔλθω νὰ κοιμηθῶ ἐκεῖ διὰ νὰ ἔχῃς συντροφίαν καὶ νὰ ὁμιλήσω ἐκτενέστερον μετὰ σοῦ περὶ τοῦ παρελθόντος, τοῦ παρόντος καὶ τοῦ μέλλοντος.

— Ὅχι, ὄχι, μὴ λαμβάνῃς κάμμιναν ἐνόχλησιν δι' ἐμέ.

— Ὅπως θέλῃς. Ἄλλ' ἔχω ἄπειρα πράγματα νὰ σοὶ δείξω. Ἐλα λοιπόν. Κατὰ πρῶτον, ἐπειδὴ ἐπέρχεται γυξ, θὰ ἀνάψωμεν τὸ φωταερίον· τὸ ἀνάπτω διὰ τοῦ ἠλεκτρισμοῦ. Εἰς τὸ ὑπόγειον ὑπάρχει ἀριθμὸς ἠλεκτρικῶν συστοιχιῶν καὶ σύρματα καθ' ὅλην τὴν οἰκίαν. Κύτταξε, πιέζω τὸ ἐλεφάντινον τοῦτο κομβίον, δύο σύρματα ἐρχονται εἰς συνάφειαν καὶ εἰς ἠλεκτρομαγνίτης περιστρέφει τὴν στρόφιγγα. Παραχρῆμα σπινθὴρ διατέμνει τὴν ἀκτίνα τοῦ φωταερίου καὶ τοῦτο ἐκλάμπει. Ἀλλὰ δὲν ἐτελειώσαμεν. Βλέπεις εἰς τὴν ὀροφήν, ὑπεράνω τοῦ μυκτῆρος (bec), τὴν δοκὸν ἐκείνην ἣτις σχηματίζεται ἐκ δύο διαφόρων μετάλλων; Λοιπόν, τὸ ἐν ἐξ αὐτῶν διαστέλλεται πλέον τοῦ ἄλλου ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν τῆς θερμότητος, ὥστε θερμαινόμενον πιέζει μοχλὸν εὐρισκόμενον ἐντὸς τῆς ὀροφῆς· ὁ μοχλὸς οὗτος διαδιβάζει τὴν κίνησιν εἰς τὴν λαβίδα, ἣτις κρατεῖ τὰς κιγκλίδας τῶν παραθύρων καὶ τὴν ἀνασηκῶναι· αἱ κιγκλίδες καταπίπτουσι πάραυτα καὶ κλείουσι διὰ τινος ἐλατηρίου· προσκρούουσι προσέτι πίπτουσαι ἐπὶ γλωττίδος τινὸς ἣτις καὶ αὕτη καταρρίπτει βάρους, τὸ ὁποῖον παρασύρει μετ' ἑαυτοῦ τὰ παραπετάσματα καὶ τὰ φέρει πρὸ τοῦ παραθύρου.

Μόλις ὁ Χάρρυ εἶχε τελειώσει τὴν ὁμιλίαν του καὶ τὸ μέταλλον θερμανθὲν ἀρκούντως ὑπὸ τῆς φλογὸς τοῦ φωταερίου, ἐπίεσε τὸν μοχλὸν ὥστε ἐκλείσει τὰς κιγκλίδας καὶ ἔσυρε τὰ παραπετάσματα, ὡς διὰ μαγείας.

— Τῷ ὄντι λίαν εὐφυὲς τῷ εἶπον. Ἀλλ' ἰδοὺ ἄλλο κομβίον φέρον τὸ γράμμα K, εἰς τί χρησιμεύει;

— Τὸ K τοῦτο σημαίνει κίνδυνος. Ὑπάρχει ὁμοίον τι κομβίον εἰς ὅλα τὰ δωμάτια, ἀλλ' εὐτυχῶς, οὐδέποτε ἔχρησάμεθα μέχρι τοῦδε. Πιέζων τις αὐτό, κρούει διὰ τοῦ ἠλεκτρισμοῦ μέγαν κώδωνα εὐρισκόμενον ἐπὶ τῆς στέγης τῆς οἰκίας, ὥστις ἐξακολουθεῖ νὰ ἤχῃ ἐνόσω δὲν διακοπῇ τὸ ἠλεκτρικὸν βέβημα. Δὲν θὰ τὸ δοκιμάσωμεν, διότι φοβοῦμαι μὴ ἀνησυχῶμεν ὅλους τοὺς γείτονας. Ἀλλ' ἔχουμεν ἔτι καὶ ἄλλα νὰ ἴδωμεν. Εἰς τὸν κοιτωνίσκον τοῦτον, τὸν διὰ παραπετάσματος κεκλεισμένον, ἐτοποθέτησα συ-

σκευὴν καταπληματικῶν λουτρῶν, ἧτις κινεῖται ἀφ' ἑαυτῆς. Δὲν ἔχῃς ἢ νὰ διέλθῃς καὶ τὸ ὕδωρ φθάνει μετὰ δύο ἢ τρεῖς δευτερόλεπτα. Δύνασαι νὰ τὸ δοκιμάσῃς αὐριον τὴν πρωΐαν.

— Εὐχαρίστως. Ἡ οἰκία σου γέμει περιέργων ἐφευρέσεων. Ἄλλ' ὑποθέτω ὅτι ἐπεθεωρήσαμεν πᾶν ὅ,τι εὐρίσκεται ἐντὸς τοῦ δωματίου.

— Ὅχι ἀκόμη. Θέλεις νὰ ἴδῃς ἂν ὑπάρχῃ ὕδωρ ἐντὸς τῆς λεκάνης ταύτης;

Ἐπλησίασα καὶ εἶδον ὅτι τὸ ὕδωρ ἤρχιζε νὰ βῆ ἐντὸς αὐτῆς ἐκ στρόφιγγος, ἀνοιγούσης ἀνωθεν.

— Ἴδου πῶς ἔχει τὸ πρᾶγμα· ἐνὼ ἐβάδιζες πρὸς τὸν νιπτῆρα, ἐπάτησες ἐπὶ ἐλατηρίου κεκρυμμένου ἐντὸς τοῦ ἐδάφους καὶ τὸ ὅποιον προξενεῖ τὴν ῥοὴν τοῦ ὕδατος. Ἐπιστρέφων θὰ πατήσῃς ἐπὶ ἄλλου ἐλατηρίου καὶ τὸ ὕδωρ θὰ φύγῃ δι' ἐτέρας ὁπῆς.

Ἐθαύμαζον τὸν μηχανισμόν τοῦτον, ὅτε προσέθηκε:

— Ἐν ἀκόμῃ καὶ θὰ τελειώσωμεν. Βλέπεις πλησίον τῆς κλίνης τοὺς δύο τούτους ἀκουστικούς σωλήνας; Ὁ φέρων σημεῖον ἀρ. 1 συγκοινωνεῖ μετὰ τοῦ δωματίου μου· ὁ δὲ ἀρ. 2 μετὰ τοῦ δωματίου τῆς ἀδελφῆς μου. Δὲν πιστεύω νὰ σοὶ δοθῇ ἀφορμὴ νὰ κάμῃς χρῆσιν τοῦ τελευταίου τούτου, ἀλλ' ἂν κατὰ τύχην λάβῃς ἀνάγκην ἐμοῦ. . . .

— Ἐξαιρετα, τῷ ἀπεκρίθη.

Ἐπὶ τούτοις μὲ ἀφῆκε. Ἐπλησίαζεν ἡ ὥρα τοῦ γεύματος καὶ ἔπρεπε νὰ ἐπανορθώσω ὀλίγον τὸ ἄτακτον τῆς ἐνδυμασίας μου. Κατερχόμενος, συνήντησα εἰς τὴν κλίμακα τὸν Χάρρυ, ὅστις μοὶ εἶπεν ὅτι θὰ ἤμεθα τέσσαρες εἰς τὸ γεῦμα, καθότι ἡ ἀδελφὴ του ἐκάλεσε γείτονα τινὰ, τὴν δεσποινίδα Δένβυ.

Ἐύρουεν τὰς κυρίας εἰς τὴν αἴθουσαν καὶ ἐπαρουσιάσθη εἰς τὴν δεσποινίδα Δένβυ.

Εἶχομεν εὐχάριστον μικρὸν γεῦμα, καὶ ὅτε αἱ κυριαὶ ἀπεσύρθησαν, ὁ Χάρρυ μοὶ ἐξήγησεν ἀκόμη τινὰς τῶν ἐφευρέσεών του καὶ μοὶ εἶδει τούτους τηλεγράφους, δι' ὧν συνκοινωνεῖ μετὰ τῶν γειτόνων του. Ἐνῶ συνδιελεγόμεθα ἠκούσθη ἤχος κωδῶνων.

— Ὁ Πούλ, εἶπεν ὁ Χάρρυ. Τί ἄρᾳ γε νὰ θέλῃς; ἠκούσθησαν κατόπιν ἀλλεπάλληλοι μικροὶ κρότοι, κλίκ, κλίκ, κλίκ. . . .

— Μὲ ἐρωτᾷ ἂν θέλω νὰ ὑπάγω αὐριον τὴν ἐσπέραν νὰ παίξω μαζῇ του σφαιριστήριον. Θὰ τῷ εἶπω ὅτι ξενίζω παρ' ἐμοὶ φίλον μου.

Κλίκ, κλίκ.

— Μοὶ ἀποκρίνεται: φέρε καὶ τὸν φίλον σου. Τί λέγεις, Μάξ; θέλεις νὰ ἐλθῃς;

— Εὐχαρίστως, ἀπεκρίθη.

Ἡ μηχανὴ ἔκαμεν ἐπὶ τινὰ καιρὸν κλίκ, κλίκ, κλίκ.

Ὁ Χάρρυ κατέλαβε πάλιν τὴν θέσιν τοῦ πλησίον μου, καὶ εἶπε:

— Λοιπὸν καὶ αὐτὸ ἐτελείωσε. Ἐμείναμεν σύμφωνοι.

Εὐθὺς μετέπειτα ὑπήγομεν νὰ ἐπανεύρωμεν τὰς κυρίας εἰς τὴν αἴθουσαν. Ἡ δεσποινὶς Δένβυ εἶχεν ὠραιοτάτην φωνήν· ἔφαλε μερικὰς διωδίας μετὰ τοῦ Χάρρυ, καὶ ἐπειδὴ ἐφάνιστο ὅτι τὰς ἐγνώριζον εἰς τὴν ἐντέλειαν, ὑπέθεσα ὅτι τὰς εἶχον συχνὰ μελετήσει ὁμοῦ. Ἀκολουθῶς ὁ Χάρρυ ἐπαίξε τεμάχιον ἐπὶ μικροῦ ὄργάνου, τὸ ὅποιον καθ' ἃ μοὶ ἐξήγησεν ἦτο ὄργανον ὑδραυλικόν. Εἶχε θέσει ἐπὶ στέγης, εἶδος ἀνεμομύλης ἧτις ἐβαλλεν εἰς κίνησιν ἀντλίαν, δι' ἧς τὸ ὕδωρ ὑψοῦτο ἀρκούντως, ὥστε καταπίπτον ἐκίνοι τὸν φυσητήρα τοῦ ὄργάνου. Ὅτε ἐτελείωσε τὸ τεμάχιόν του:

— Βεβαίως δὲν ὑποθέτεις, εἶπεν, ὅτι τὸ ὄργανόν μου παίζει ἀφ' ἑαυτοῦ.

— Τί ἐννοεῖς; ἴσως τὸ χορδίζεις ὡς ὠρολόγιον καὶ τότε παίζει τὰς μελωδίας τὰς παρεσκευασμένας ἐπὶ τοῦ τυμπάνου του.

— Ὅχι, οὐδόπως· οὔτε τύμπανον ὑπάρχει οὔτε ἐλατήριον.

Τότε πρὸς μεγάλην μου ἐκπληξιν, ἠκούσαμεν μίαν σοκάταν τοῦ Βετχόβεν. Τὰ πληκτρα κατέπιπτον ὡς εἰ πιεζόμενα ὑπὸ δακτύλων. Ἀλλὰ δάκτυλοι δὲν ὑπῆρχον.

Ἐπὶ τέλους ὁ Χάρρυ μοὶ ἀπεκάλυψε τὸ μυστήριον. Εἰς τῶν φίλων του, ἀριστος μουσικός, ὅστις κατόκει λεύγας τινὰς μακρὰν αὐτοῦ, εἶχεν ὄργανον καθ' ὅλα ὁμοῖον πρὸς τὸ ἰδικόν του. Καλώδιον περιέχον ἀριθμὸν τινὰ συρμάτων ἐφθάνεν ἀπὸ τοῦ ἐνὸς ὄργάνου εἰς τὸ ἄλλο, καὶ περιστρέφων τις ἔλικα προεκάλει ἠλεκτρικὸν βῆμα· ἅμα ἐξήγαγέ τις φθόγγον ἐπὶ τοῦ πρώτου, καὶ ὁ αὐτὸς φθόγγος ἐπανελαμβάνετο ἐπὶ τοῦ δευτέρου ὑπὸ ἠλεκτρομαγνήτου. Οὕτω τὸ τεμάχιον τοῦ Χάρρυ εἶχεν ἐκτελεσθῆ ταυτοχρόνως ἐπὶ τοῦ ἄλλου ὄργάνου καὶ τώρα ἐπαίξεν ὁ φίλος του ἕτερον τοῦ ὁποίου ἀπελαμβάνομεν καὶ ἡμεῖς κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον. Ἐν τεμάχιον διεδέχετο ἕτερον, καὶ ἐκ διαλειμμάτων ὁ Χάρρυ ἠνοιγεν ὀμιλίαν τηλεγραφικὴν μετὰ τοῦ γειτόνός του.

Ὅτε πλέον ἡ ἐσπέρα προὐχώρησεν, ἡ δεσποινὶς Δένβυ ἠθέλησε ν' ἀναχωρήσῃ, καὶ ὁ Χάρρυ προέτεινε νὰ τὴν συνοδεύσῃ μέχρι τῆς οἰκίας τῆς ἀφίμων ἐμὲ μετὰ τῆς δεσποινίδος Γράδιεντ, ἧτις μόλις ἐμείναμεν μόνοι, καὶ μὲ ἠρώτησε τί εἶχον ἰδεῖ ἐκ τῶν ἱεραποστόλων ἡμῶν κατὰ τὴν εἰς τὸ ἐξωτερικὸν διαμονήν μου. Ἀπεκρίθη ὅτι οὐδὲν εἶχον ἰδεῖ. Μοὶ εἶπε τότε ὅτι παρακολουθεῖ μετὰ μεγάλου ἐνδιαφέροντος τὰς ἐργασίας τῶν ἱεραποστόλων, καὶ ὅτι ἦτο τότε ἀκριβῶς ἀπασχολημένη εἰς τὸ νὰ ἐτοιμάζῃ διὰ τοὺς μικροὺς Μιζύρους ἐνδύματα ἐκ γάζης, ἄτινα, ἀναμ-

ριθόλως ἤθελον εἶναι λίαν δροσερὰ καὶ εὐχάριστα. Ἀκολουθῶς ἠρωτήθην κατὰ βῆθος περὶ τῆς ἠθικῆς ἐν γένει καταστάσεως τῶν χωρῶν εἰς τὰς ὁποίας εἶχον διαμείνει. ἤρχιζον νὰ εὐρίσκω μακρὰν τὴν ἀπουσίαν τοῦ Χάρρυ. Τέλος ἐπανῆλθε καὶ ἀφοῦ ἐπίομεν ἐν γαργῷ καὶ ἐκαπνίσσαμεν, διηυθύνθημεν πρὸς τὰ δωματίά μας· ἀλλὰ πρὶν ἢ μοὶ ἐπιτρέψῃ νὰ κατακλιθῶ, ἐπέμεινε νὰ γνωρίσω καὶ ἄλλην ἐπιπόνησίν του, σκοπὸν ἔχουσαν νὰ προφυλάττῃ τὴν οἰκίαν ἀπὸ κλέπτας.

— Ἡ θύρα τῆς εἰσόδου, μοὶ εἶπεν, ἔχει λαβὴν ἐκ χαλκοῦ μὲ τὴν ὁποίαν συνέχεται ἠλεκτρικὸς ἀγωγός· ὅταν ὑπάγω νὰ κατακλιθῶ ἐγκαθιστῶ τὴν συγκοινωνίαν μετὰ τῶν ἠλεκτρικῶν συστοιχιῶν διὰ μικρᾶς τινοῦ συσκευῆς εὐρισκομένης ἐντὸς τοῦ δωματίου μου. Ἐὰν λοιπὸν δοκιμάσῃ τις ν' ἀνοίξῃ τὴν θύραν, δυστυχία του! Μόλις ἐγγίσῃ τὴν λαβὴν, καὶ πάραυτα αισθάνεται φρικτὸν τιναγμὸν καὶ αἱ χεῖρές του συσφίγγονται τόσον, ὥστε τῷ εἶναι ἀδύνατον ν' ἀφήσῃ ὅ τι κρατεῖ. Πρέπει νὰ ὑποστῇ τὴν τιμωρίαν ταύτην μέχρις οὗ μοὶ φανῇ ἀρεστὸν νὰ διακόψω τὸ βῆμα.

— Ἀλλ' ἂν δὲν τὸν ἀκούσῃς; πρέπει τότε νὰ μείνῃ ἐκεῖ ὅλην τὴν νύκτα;

— Ἐλήφθη πρόνοια περὶ πάντων· μόλις ἐγγίσει τις τὴν συσκευὴν ταύτην, καὶ κώδων ὑπάρχων εἰς τὸ δωματίόν μου, εὐθὺς μοὶ τὸ ἀναγγέλλει.

Τέλος ἠδυνήθην νὰ κατακλιθῶ. Ὁ Χάρρυ μὲ ἀπεχαιρέτισε πρὸ τῆς θύρας τοῦ δωματίου μου, λέγων ὅτι ἂν εἶχον ἀνάγκην τινὸς τὴν νύκτα, νὰ τὸν κράξω διὰ τοῦ ἀκουστικοῦ σωλήνος. Κατεκλίθη εὐθὺς εἰς τὴν κλίνην μου, ἀλλὰ μόλις ἀπεκοιμήθη, καὶ βλέπω ὄνειρον ὅτι εὐρισκόμην ἐντὸς σιδηροδρόμου καὶ ὅτι ἡ μηχανὴ ἐσύριζε φρικτὰ. Ἐξύπνησα καὶ τότε ἐνόησα ὅτι ὁ Χάρρυ ἐσύριζεν εἰς τὸν σωλήνα διὰ νὰ μὲ φωνάζῃ. Τὸν ἠρώτησα τί ἤθελε:

— Τίποτε. ἠθελον μόνον νὰ ἴδω ἂν τὰ πάντα ἦναι ἐν τάξει καὶ νὰ σοὶ εἶπω ὅτι τὸ πρόγευμα εἶναι εἰς τὰς ἐννεά. Τῷ ἀπεκρίθην πάραυτα ὀλίγον μετ' ἀθυμίας:

— Ναί! τὰ πάντα ἦσαν ἐν τάξει ὡς πρὸ ὀλίγου, ὅτε ἐκοιμήμην ὄντως ὡς μακάριος ἄνθρωπος. Θὰ προσπαθῆσω ν' ἀνακτήσω τὸν ὕπνον μου, ἀλλὰ μὴ μ' ἐξυπνήσῃς πλέον.

— Μὴ μ' ἐξυπνήσῃς πλέον. Κάλλιστα! Ἐπρεπε ὅμως ν' ἀποκοιμηθῶ πάλιν καὶ ἀδύνατον νὰ τὸ καταρθώσω. Τέλος ἀφοῦ ἐστράφην ἐπανειλημμένως τῆδε κἀκείσε, ἠθέλησα νὰ παίξω εἰς τὸν Χάρρυ τὸ αὐτὸ παιγνίδιον. Ἐλαβον ἀνά χεῖρας τὸν σωλήνα, ἐκράξα καὶ περιέμενον.

— Λοιπὸν, ἠρώτησε φωνῆς τις.

— Ἀδύνατον νὰ κοιμηθῶ. Ὅποιαν χάριν θὰ μοὶ ἔκαμες ἂν ἤρχεσε εἰς τὸ δωματίόν μου ἡ ἂν μοὶ ἐπέτρεπε νὰ ἐλθῶ εἰς τὸ ἰδικόν σου. Καλ-

λίτερον ὅμως νὰ ἐλθῃς σύ. Θὰ κατεκλίνεσο εἰς τὴν μικρὰν κλίνην ὡς μοὶ προέτεινες.

Κεραυνοβόλος ἀπάντησας μοὶ διεβιβάσθη πάραυτα. Ὁ φοιτῆς! Εἶχον λανθασθῆ ὡς πρὸς τὸν σωλήνα, καὶ εἶχον ἀποταθῆ πρὸς τὴν δεσποινίδα Γράδιεντ. Ἐπεχείρησα ἐπανειλημμένως νὰ τῇ ἐξηγήσω ὅτι ἠπατήθην. Ἀλλ' οὐδεμίαν ἀπάντησιν. Βεβαίως ἡ δεσποινὶς Γράδιεντ εἶχε κλείσει τὸν σωλήνα καὶ δὲν ἤθελε τίποτε ν' ἀκούσῃ. Τί νὰ κάμω; Νὰ κοιμηθῶ; οὐδὲ κἂν νὰ τὸ συλλογισθῶ. Ἄν ἠδυνάμην μόνον νὰ ἔχω ὀλίγον φῶς· ἀλλ' ἀδύνατον, μὲ τὰς φρικτὰς ταύτας μηχανικὰς κιγκλίδας τοῦ Χάρρυ. ἠδυνάμην νὰ κάμω μίαν δοκιμὴν διὰ νὰ τὰς ἀνοίξω. Ἐγείρομαι καὶ ψηλαφῶν, διηυθύνωμην πρὸς τὸ παράθυρον. Σιωπὴ βαθεῖα, βαθὺ σκότος. Αἴφνης ἠκούσα μικρὸν κρότον καὶ ἐρρίγησα. Ἀφοῦ παρῆλθεν ἡ πρώτη παραχῆ, παρετήρησα ὅτι ὁ κρότος ὅστις μὲ εἶχε ταράξει ἦτο ὁ τοῦ ὕδατος τοῦ ρέοντος ἐντὸς τῆς λεκάνης. Βεβαίωτατα, διερχόμενος ἐκεῖ πλησίον, εἶχον πατήσῃ ἐπὶ τοῦ ἐλατηρίου. Ἐξηκολούθησα τὴν πορείαν μου, παρὰ τὸν τοῖχον.

— Πρέπει ἐπὶ τέλους, ἔλεγον κατ' ἐμαυτὸν, θέτων προσεκτικῶς τὸν ἕνα πόδα πρὸ τοῦ ἄλλου, πρέπει νὰ φθάσω ἐκεῖ. Ἄ, ἰδού! κρατῶ τὰ παραπετάσματα.

Ἀλλ' ὄχι δὲν ἐκράτουν τὰ παραπετάσματα τῶν παραθύρων, ἀλλὰ τὰ τῆς μικρᾶς κλίνης. ἠναγκάσθη νὰ ἐξακολουθῆσω τὴν περιδιάβασίν μου καὶ νὰ προσκρούσω ἀκόμη εἰς διάφορα ἄλλα καθίσματα.

— Αὐτὴν ὅμως τὴν φορὰν πραγματικῶς ἐφθασα! ἀνεφώνησα, λαμβάνων ἀνά χεῖρας ἄλλα παραπετάσματα. Ἐξήτου τὸν μοχλὸν ὅτε... Πῶς νὰ περιγράψω τί ἠσθάνθη κατὰ τὴν στιγμήν ἐκείνην; ἤρχισα νὰ ἐκβάλλω φωνάς, ὠρυγμούς ἀπελπισίας, ἤμην ὡς παράφρων. Εἶχον εἰσελθεῖ εἰς τὴν τῶν καταπληματικῶν λουτρῶν συσκευὴν καὶ τὸ ὕδωρ ἐπιπτεν ὡς χεῖμαρρος ἐπὶ τῆς ἀτυχοῦς κεφαλῆς μου! Ἐυθέτω ὅτι τὰ παραπετάσματα κατέπιπνον τὰς φωνάς μου, διότι οὐδεὶς μὲ ἠκούσε καὶ ἐξῆλθον τοῦ λουτήρος καταβεβρεγμένος καὶ βίγῶν. Ἀπέβαλον ταχέως τὸν διάβροχον χιτῶνά μου καὶ ὑπῆγον ψηλαφῶν νὰ λάβω ἄλλον ἐκ τοῦ σάκκου μου. Ὅλα ταῦτα εἶχον διαρκέσει ὥραν τινὰ καὶ ἀληθῶς ἠσθάνθη εὐχαρίστησιν ὅτε εὐρέθη πάλιν ἐντὸς τῆς κλίνης μου.

Πρᾶγμα περίεργον! πάραυτα ἐθερμάνθη. Ὅσον ἀφορᾷ τὸν ὕπνον, οὗτος μὲ εἶχεν ἐγκαταλείψει διὰ παντός.

Τὸ σκότος ὅμως μοὶ ἀπέβαινε ὄλον ἐν πλέον δυσάρεστον. Αἴφνης ἐσκέφθη ὅτι ἤμην λίαν ἀνόητος. Μήπως ἦτο μεγάλη δυσκολία ν' ἀνάψω τὸ φωταερίον; δὲν εἶχον εἰμὴ νὰ πείσω τὸ ἐλεφάντινον κομβίον. Ἀληθές, ὅτι δὲν θὰ ἦτο τόσον εὐκόλον νὰ τὸ εὔρω. ἠθέλησα ἐν τούτοις νὰ τὸ δοκιμάσω.

*Πρῆσις λοιπὸν ἐκ νέου νὰ ψηλαφῶ παρὰ τὸν τοῖχον, καὶ ἀπαντήσας κομβίον, ἐπίσσω αὐτό. Ἄλλὰ τὸ φωταέριον δὲν ἐξέλαμψε καὶ ἤκουσα πάραυτα ὑπεράνω τῆς κεφαλῆς μου φοβεράν κωδωνοκρουσίαν. Εἶχον κινήσει τῶν κώδωνα τοῦ κινδύνου. Ἀναζητῶν τὴν θύραν, προσέκρουσα πρὸς μικρὰν τράπεζαν ἣν ἀνέτρεψα μετὰ πάντων τῶν ἐπ' αὐτῆς. Τὴν στιγμὴν ἐκείνην εἰσῆλθεν ὁ Χάρρυ. Ἦλθεν ἐγκαίρως ὅπως παραστῆ θεατῆς τοῦ κατακλυσμοῦ.

— Τί τρέχει ἐδῶ; ἀνεφώνησε.

— Τίποτε, ἀπεκρίθην, μετὰ θρηνώδους φωνῆς. Ἄν εἶχον μόνον δυνήθῃ νὰ σταματήσω τὸν φοικτὸν τοῦτον κώδωνα! Ἦθελον ν' ἀνάψω τὸ φωταέριον, καί...

— Καλά, εἶπεν ὁ Χάρρυ τὸν ἐσταμάτησα. Ἄλλὰ πρέπει νὰ τρέξω εἰς τοὺς τηλεγράφους; ἀκούεις τοὺς κώδωνας; Οἱ γείτονες ἤκουσαν τὸν κώδωνα τοῦ κινδύνου καὶ ἐρωτῶσι τί τρέχει.

Ὁ Χάρρυ ἔφυγε καὶ μὲ ἀφῆκε πάλιν εἰς τὸ σκότος. Ἀφοῦ ἔστειλε πανταχοῦ τὰ τηλεγραφήματά του, ἐπέστρεψεν εἰς τὸ δωμάτιόν μου, ἦναψε τὸ φωταέριον καὶ μοι ἐζήτησεν ἐξηγήσεις τινάς, τὰς ὁποίας προθύμως τῷ ἔδωκα. Πρὸ πάντων ἐπέμεινον εἰς τὸ λάθος μου ὡς πρὸς τὸν ἀκουστικὸν σωλήνα, ἐκφράζων αὐτῷ τὴν λύπην μου διὰ τὸ συμβάν.

— Δὲν σημαίνει τίποτε, μοι ἀπεκρίθη φεύγων καὶ γελῶν. Χαῖρε! θὰ διορθώσω τὰ πάντα αὐριον τὴν πρωΐαν.

Οὐχ ἦττον δὲν ἤμην ἡσυγος. Κατελήφθην ὑπὸ βίγους συλλογιζόμενος ὅτι θὰ εὐρεθῶ μετὰ τινος ὥρας ἐνώπιον τῆς δεσποινίδος Γράδιεντ. Βεβαίως τοῦτο δὲν ἦτο λογικόν, ἀλλὰ δὲν τὸ ἤθελον. Καὶ ἐπειτα εἰς τὴν οἰκίαν ταύτην τὴν γέμουσαν ἀπροσδοκῆτων πραγμάτων καὶ μηχανισμῶν, εἰς ποίας συμφορὰς δὲν ἤμην ἐκτεθειμένος; Δὲν ἦτο καλλίτερον νὰ ὑποχωρήσω, νὰ γείνω ἄφαντος καὶ νὰ μὴ περιμένω πλεόντερον; Βεβαιότατα, τοῦτο ἦτο φρονιμώτερον, καὶ οὕτω δὲν εἶχον νὰ ὑποστώ τὴν παρουσίαν τῆς δεσποινίδος Γράδιεντ. Ἡ τελευταία αὕτη σκέψις μὲ ἔπεισεν. Ἐκύτταξα τὸ ὥρολόγιόν μου ἦτο τέσσαρες ἢ ἡμέρα ἐπλησίαζεν. Ἄν αἱ κιγκλίδες τῶν παραθύρων δὲν ἦσαν κεκλεισμέναι, θὰ ἠδυνάμην βλέπων τὸν οὐρανόν, νὰ περιμείνω τὰς πρώτας λάμψεις τῆς αὐγῆς.

— Τώρα, ἔχων φῶς, θὰ κατορθώσω νὰ τὰς ἀνοίξω, ἐσκέφθην. Θὰ δοκιμάσω καὶ θὰ ἐπιτύχω. Ἄλλ' ἐπειδὴ τὸ φωταέριον ἦτο ἀνημμένον, ἢ μεταλλίνη δοκὸς εἶχε διασταλῆ καὶ ἡ λαβὴ δὲν ἠδύνατο νὰ τὰς κρατήσῃ ἄλλ' εὖρον ὅμως μέσον νὰ τὰς ἀνοίξω ὀλίγον τι, θέτων κάθισμα μεταξύ αὐτῶν καὶ τοῦ παραθύρου, καὶ εἶδον μετὰ χαρᾶς ὅτι ἐπῆρχετο ἡ ἡμέρα. Συνεβουλευθὴν τὸν ὀδηγόν μου Bradshaw καὶ εἶδον ὅτι ὑπῆρχεν ἀμαξοστοιχία τὴν πρωΐαν εἰς τὸν σταθμὸν εἰς ὃν

εἶχον ἀποβιβασθῆ τὴν προτεραίαν. Τὴν προτεραίαν μόνον! Ἐνόμιζον ὅτι αἰὼν εἶχε παρέλθει ἔκτοτε. Τέλος θὰ ἀναχωρήσω διὰ τῆς ἀμαξοστοιχίας τῆς πρωΐας. Ἄλλὰ πρέπει ν' ἀφήσω δύο λέξεις εἰς τὸν Χάρρυ, πρέπει ν' ἀπολογηθῶ διὰ τὴν τόσον αἰφνιδίαν φυγὴν μου.

Εὖρον ἐν τῷ θυλακίῳ μου παλαιὸν λογαριασμὸν μὲ ἡμίσειαν ἄγραφον σελίδα. Ταύτην ἔσχισα καὶ ἔγραψα διὰ μολυβδοκονδύλου γραμμᾶτιον πρὸς τὸν φίλον μου, τὸ ὅποιον ἀφῆκα ἐπὶ τῆς τραπέζης. Ἦμην ἑτοιμος. Δὲν εἶχον ἄλλο τι εἰμὴ μικρὸν σάκκον, τὸν ὅποιον εὐκόλως ἠδυνάμην νὰ φέρω ὁ ἴδιος μέχρι τοῦ σιδηροδρόμου. Ἀνέφραξα μετὰ προσοχῆς τὴν θύραν καὶ κατῆλθον ἀθορόβως τὴν κλίμακα, κρατῶν εἰς τὰς χεῖρας τὰ ὑποδήματά μου, τὰ ὁποία ἐφόρεσα εἰς τὸν διάδρομον. Ἄλλ' ἐκεῖ ἄλλο μὲ περιέμενον ἢ θύρα ἦτο κεκλεισμένη καὶ τὴν κλειδα τὴν εἶχον ἀφαιρέσει. Ἐζήτησα ἄλλην ἐξόδον διὰδρομὸς τις μὲ ἔφερεν εἰς τὸ μαγειρεῖον, τοῦ ὁποίου ἢ θύρα ἦτο ἐπίσης κεκλεισμένη. Περιῆλθον τὴν οἰκίαν εἰς ἀναζήτησιν ἐξόδου, ἀλλ' ἄνευ πλειοτέρας ἐπιτυχίας.

Ἐπανερχόμενος τέλος εἰς τὸν πρῶτον διάδρομον ἐδοκίμασα νὰ ὠθήσω τὴν τρομερὰν θύραν δὲν ἐκινήθη. Αἰφνης παρετήρησα εἶδος μανδάλου τὸν ἐσήκωσα, ἀλλὰ τὸ κλειθρὸν πάλιν δὲν ἐκινήθη. Ἦθελον ἐπὶ τέλους νὰ δοκιμάσω μεγάλην τινὰ λαβὴν ἐκ χαλκοῦ ὅστις εὐρίσκετο εἰς τὸ μέσον τῆς θύρας καὶ ἔθεσα κατὰ γῆς τὸν σάκκον μου διὰ νὰ ἔχω καὶ τὰς δύο χεῖρας ἐλευθέρως.

— ὦ! ὦ! Ἄ! ὦω! Φωτιά! κλέπται! λησταί! ὠροῦμην ἐπὶ μίαν ὥραν καὶ περισσότερον, μίαν ὥραν ὡς μοι ἐφάνη, ἀλλὰ πραγματικῶς ἐπὶ ἓν λεπτόν τὸ πολὺ. Εὐρισκόμην εἰς τὴν παγίδα τῶν ληστῶν ἣν ὁ Χάρρυ μοι εἶχεν ἐξηγήσει τὴν προτεραίαν, καὶ τὴν ὅποιαν δὲν εἶχον ἐνθυμηθῆ πλέον. Ἦθελον ν' ἀνακτήσω τὴν ἐλευθερίαν μου καὶ νὰ φύγω, ἀλλ' ἀδύνατον δὲν ἤμην πλέον κύριος τῶν δακτύλων μου, συνεσφίγγοντο μετ' ἐκπληκτικῆς δυνάμεως καὶ ὅπως παρὰ τὴν θέλησίν μου, περὶ τὴν λαβὴν, ἥτις μοι μετέδιδεν ἀπὸ τῆς κεφαλῆς εἰς τοὺς πόδας ἠλεκτρικὸν ρεῦμα ἐκ τοῦ ὁποίου ὑπέφερον δεινῶς. Ἐπὶ τέλους τὸ ρεῦμα διεκόπη καὶ μετ' αὐτοῦ ἔπαυσαν καὶ αἱ ὀξείαι μου φωναί. Ἀφῆκα τὴν λαβὴν καὶ ἔπεσα νεκρὸς μᾶλλον ἢ ζῶν ἐπὶ καθίσματος εὐρισκομένου πλησίον μου. Ὁ Χάρρυ εἶχε προστρέξει.

— Ἄλλὰ τί ἤθελες ἐδῶ, μὲ ἠρώτησε.

— Ἦθελον νὰ φύγω ὑπέστην μαρτύριον ὅλην τὴν νύκτα, δὲν μ' ἔλειπε παρὰ τοῦτο τὸ τελευταῖον, καὶ εἶμαι σχεδὸν ἀποθαμμένος. Σὲ παρακαλῶ, ἀνοιξὲν μοι τὴν θύραν νὰ φύγω.

— Ἄστειζέσαι, ἀνέκραξεν ὁ Χάρρυ. Ἐλα ἄς ἀναβῶμεν εἶμαι ἀπληπισμένος δι' ὅλας τὰς ἐ-

νοχλήσεις, ἄς ὑπέστης εἰς τὴν οἰκίαν μου, ἀλλά...

— Ὅχι, ὄχι! θὰ ἤμην πάντοτε δυστυχῆς ἐδῶ. Πρέπει νὰ μὲ ἀφήσῃς νὰ φύγω. Σὲ εὐχαριστῶ διὰ τὴν καλὴν σου πρόθεσιν. Ἄλλὰ θὰ χάσω τὸν νοῦν μου μὲ τοὺς σωληνὰς σου καὶ τοὺς κώδωνάς σου, τὰ κομβία σου τὰ ὁποῖα πρέπει τις νὰ ὠθῆ, τὰς ἠλεκτρικὰς συστοιχίας σου καὶ τὰς ἠλεκτρικὰς σου στήλας καὶ ὅλας τὰς κατηραμένας ἐφευρέσεις σου. Πρὸς Θεοῦ! Ἄνοιξὲν μοι σὲ παρακαλῶ τὴν θύραν καὶ μὴ μὲ κάμῃς νὰ χάσω τὸν σιδηροδρόμον.

— Περιμένε τοῦλάχιστον ὀλίγον, νὰ εἶπω νὰ ζεῦξωσι. Θὰ σὲ ὀδηγήσω ὁ ἴδιος εἰς τὸν σταθμὸν.

— Ὅχι, ὄχι! ἀκόμη μίαν φοράν σοὶ ἐπαναλαμβάνω ὅτι θέλω νὰ φύγω τώρα εὐθύς. Χαῖρε. Λυπούμαι διότι σὲ ἀφίνω τόσῳ κατεσπασμένῳ, ἀλλά... ἀλλά...

Ἡ θύρα ἦτο ἀνεωγμένη, καὶ ἔφρουγον ἤδη δραματικῶς. Αἰφνης ἐσκέφθην ὅτι τὰ ἠλεκτρικὰ σύρματα ἔφθανον μέχρι τῆς κιγκλίδος. Ἐπέστρεψα. Ὁ Χάρρυ ἴστατο ἀκόμη εἰς τὴν θύραν καὶ μὲ παρετήρει.

— Ὑπάρχει κίνδυνος εἰς τὰς κιγκλίδας; τῷ ἔκραξα. Δὲν ὑπάρχουσιν οὔτε κομβία, οὔτε λαβαὶ ἐκ χαλκοῦ, οὔτε σύρματα οὔτε οὐδὲν τοιοῦτον;

— Ὅχι, ἀλλ' εἶσαι πολὺ ἰσχυρογνώμων ἔλα, ἐπίστρεψον.

Εἶχον φθάσει μέχρι τῆς κιγκλίδος ὠθησα αὐτὴν προσεκτικῶς μὲ τὸν πόδα, χωρὶς ν' ἀποκριθῶ. Ὅτε δὲ πλέον εὐρέθην ἐπὶ τῆς λεωφόρου ἀνέπνευσα ἐλευθέρως. Ἐφθασα εἰς τὸν σταθμὸν ἀρκετὰ ἐγκαίρως ὡς ν' ἀναχωρήσω διὰ τῆς πρωΐνης ἀμαξοστοιχίας, ἥτις μὲ ἐπανεφέρει ταχέως εἰς Λονδίνον. Ἄλλὰ μόνον ἀφοῦ ἔκλεισα ὀπισθὲν μου τὴν θύραν τοῦ δωματίου μου, ἐπίστευσα ὅτι ἀληθῶς εἶχον σωθῆ.

[Illustration]

ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΑΓΑΡΕ.

ΠΑΡΑΔΟΞΟΛΟΓΙΑ

[Κατὰ τὸ Ἰταλικόν].

Τί κάμνει ἐπὶ τῆς γῆς ὁ ἄνθρωπος; Εἰς τὸ ἐρώτημα τοῦτο ὁ Ἄγγλος ἀποκρίνεται, νυστάζει ἐξ ἀκηδίας ὁ Γάλλος, γελᾷ ὁ Ἰσπανός, ἀγαπᾷ ὁ Ἰταλός, ἄδει ὁ Γερμανός, καπνίζει ὁ Ἕλληνας ἐκδίδει ἐφημερίδα. Ἐγὼ δέ, ὅστις οὔτε Ἄγγλος εἶμαι, οὔτε Γάλλος, οὔτε Ἰσπανός, οὔτε Γερμανός, οὔτε Ἕλληνας, ἀποκρίνομαι «Ὁ ἄνθρωπος λέγει ψεύματα!» Ἴσως τὰ ψεύματα τοῦ εἶνε ἐξ ἐκείνων, ἅτινα καθιέρωσεν ἡ συνήθεια ψεύματα τὰ ὁποῖα δὲν προξενοῦσι μὲν κακὸν εἰς κανένα, δύνανται δὲ ἴσως καὶ νὰ προξενήσωσι καλὸν εἰς τὸν λέγοντα αὐτά, ἀλλ' ὁπωσδήποτε ὁ ἄνθρωπος δὲν ἐκστομίζει τι χωρὶς νὰ τὸ ἀρτύσῃ μὲ ψεύματα. Κατασκοπεύσατε αὐτὸν ὀλίγον εἰς τὸν δημόσιον βίον του, εἰς τὰς ἀθωοτέρας τῶν καθημερινῶν του ἀσχολιών, προσέξατε εἰς αὐτὸν καθ' ἣν στιγμὴν συναντᾶται

μετὰ τινος ἄλλου ἀνθρώπου, τὸν ὅποιον ἀποκαλεῖ φίλον (ψεῦμα).

— Δοῦλός σας, κύριε. Ἴδου ἡ συνήθης φράσις τοῦ χαιρετισμοῦ, ἥτις ἐντὸς τριῶν λέξεων περιέχει τοῦλάχιστον δύο ψεύματα. Ὁ χαιρετίζων δὲν εἶνε δοῦλος (πρῶτον ψεῦμα), μάλιστα δὲ δοῦλος τοῦ φίλου διότι, πραγματικῶς, ἂν ὁ φίλος τῷ εἶπῃ πρὸς στιγμὴν, — Ἐρχεσθε ὀλίγον μαζὶ μου; . . . ὁ ἀπειθὴς δοῦλος θέλει ἀφηνιάσει ἀποκρινόμενος: «Μὲ συγχωρεῖτε.» Τέλος, ὁ φίλος περὶ οὗ ὁ λόγος, ἐνδέχεται νὰ ἦνε ἄνθρωπος ἐντιμότερος, ἀλλ' ὄχι καὶ κύριος (δεύτερον ψεῦμα.) Ἄς προσέξωμεν τώρα καὶ εἰς τὴν διάλογόν των:

— Πῶς εἴσθε εἰς τὴν ὑγίαν σας;

— Ἔτσι κ' ἔτσι ἔχω ἓνα κεφαλόπονον . . .

— ὦ, μὲ κακοφαίνεται! . . . (δὲν εἶνε ἀλήθεια) Καὶ ἡ κυρία σας;

— Χρὴς ἴσα ἴσα ἀπέκτησεν εὐμορφὸν υἱόν. . . (Ὁ υἱὸς εἶνε ἀσχημότερος, διότι τὰ νεογνά οὐδέποτε εἶνε εὐμορφα.)

— Ἀληθινά; . . . Σὰς συγγαίρω! (καὶ δὲν τὸν μέλει τέσσαρα! Νὰ σὰς ζήσῃ (καὶ τῷ εἶνε ὅλως ἀδιάφορον)—Καὶ τί ἄλλα; . . . πῶς πᾶν ἡ δουλειὰς;

— Καλά, δόξα τῷ Θεῷ! (Ἡ δουλειὰς ὑπάγουν κάκιστα.)

— Μὲ τὴν πενθεράν σας δὲ τὰ ἐδιωρθώσατε;

— Τώρα! . . . πρὸ μηνὸς εἴμεθα μέλι καὶ γάλα! (Ψεῦμα, διότι πρὸ μικροῦ ἔτι ὀλίγον ἔλειπε νὰ δρῶσι.)

— Ἐχω εὐχαρίστησιν (ψεῦμα). Προσκυνῶ. Περστικὰ. (Οὐδὲν ἀληθές, οὐδ' αὐτὴ ἡ κλίσις τῆς κεφαλῆς, οὐδ' αὐτὴ ἡ τῶν πέλων ἀφαίρεσις.)

Καὶ οἱ δύο φίλοι (ψεῦμα) ἀποχωρίζονται εὐχαριστημένοι.

Ἄν παραμυνεύσωμεν τὸν ἄνθρωπον εἰς τὰς ἰδιαιτέρας ἀσχολίας του θὰ ἴδωμεν ὅτι πάντοτε ψεύδεται. Ψεύματα λέγει ὁ ἰατρὸς ἀπαριθμῶν τοὺς ἀσθενεῖς του . . . τοὺς ἰαθέντας, ὁ δικηγόρος τὰς δίκας του . . . τὰς κερδηθείσας, ὁ ἐφημεριδογράφος τοὺς συνδρομητὰς του . . . τοὺς πληρώσαντας τὴν συνδρομὴν των, ὁ ἠθοποιὸς τοὺς θριάμβους του, ὁ ἀρχιτέκτων τὰς οἰκίας ἄς ἐκτισεν, ὁ ἔμπορος τὰ ἀπειρά του κέρδη, ὁ ναύτης τὰς φοβεράς τρικυμίας, καὶ οὕτω καθεστῆς. Ψεύματα εἰς τὰς ὁδοὺς, ψεύματα εἰς τὰς συναγαστροφάς, ψεύματα εἰς τὰ θέατρα, παντοῦ ψεύματα!

Ὁ ὀμνῶν ἔρωτα ψεύδεται, ἀνεπίδὸς θλιβόμενος διὰ τὴν ἀσθένειαν θεοῦ πλουσίον, . . . ὑπηρέτης ἐπαγγελλόμενος πίστιν πρὸς τὸν κύριόν του, . . . τραγωδιστῆς λέγων ὅτι εἶνε κρυωμένος . . . χρεώστης παριστῶν ὅτι θέλει νὰ ἐξοφλήσῃ τὴν ὀφειλὴν του, . . . Ὅλοα οὗτοι εἶνε ψεύσται. . . καὶ μετ' αὐτῶν τόσο ἄλλοι, τοὺς ὁποίους ν' ἀπαριθμήσω εἶνε ἀδύνατον.

Ἐν γένει, ἡ ἀληθὴς πηγή, τὸ κέρας τῆς Ἀμαλθείας τῶν ἀνθρωπίνων ψευδολογιῶν, συνίσταται εἰς τὰς προσρήσεις καὶ εἰς τὰς προσαγορεύσεις τὰς ὁποίας ἄνδρες τε καὶ γυναῖκες ἀνταλλάσσουν. Κατάλογος παγκόσμιος ψευδῶν φράσεων (μεταξὺ τῶν ὁποίων πρέπει νὰ συμπεριληφθῶσι καὶ τὰ ἀκατάπαυστα φιλήματα μεταξὺ γυναικῶν) εἶνε ὁ ἀκόλουθος: Σᾶς ἀσπάζομαι ὀλοφύγως—ταπεινότητος δούλος σας, —σᾶς προσφέρω τὰ σέβη μου—δέξασθε τὴν διαθεβαίωσιν τῆς βαθυτάτης μου ὑπολήψεως, —σᾶς προσκυνῶ—τὸ σέβας μου πρὸς τὴν κυρίαν... μητέρα σας, —χαίρω ὅτι λαμβάνω τὴν τιμὴν... τῆς γνωριμίας σας, —ἔλαβον τὴν τιμὴν νὰ εἶπω, νὰ κάμω κτλ.—εἶνε δι' ἐμὲ εὐτύχημα ὅτι σᾶς εὔρον, —εὐχομαι ταχέως νὰ σᾶς ἐπανίδω—εἰς τὸ ἐπανιδεῖν κλπ. κλπ. Ψεύματα, ψεύματα, ψεύματα! Τὰ δείγματα τῶν ἐμπόρων, αἱ προκηρύξεις τῶν ἐταιριῶν, αἱ διαθεβαίωσεις τῶν συνδρομητῶν ὅτι θὰ πληρώσωσι τὴν συνδρομὴν των, τὰ προγράμματα τῶν ἐφημερίδων, τῶν βουλευτῶν καὶ ὑπουργῶν, αἱ παντὸς εἶδους δηλοποιήσεις, αἱ συγχαρητήριοι καὶ αἱ συλλυπητήριοι ἐκφράσεις (ἐν γένει), αἱ... αἱ... αἱ... ὅλα εἶνε ψεύματα. Καὶ τὸ παρὸν δὲ ἄρθρον δὲν εἶνε ψεῦμα;

Ἄλλως, *φιλέτε* (ψεῦμα) ἀναγνώστα, σοὶ ἤρесе τὸ ἄρθρον μου;

—Ὅχι! (ψεῦμα).

—Διατί;

—Δὲν ἔχει διόλου πνεῦμα! (ψεῦμα)

—Μὲ κακοφαίνεται (ψεῦμα)... Σὲ βεβαιῶ, ὅτι ἂν τὸ ἐγνωρίζα δὲν θὰ τὸ ἔγραφον (ψεῦμα).

Ἐν Σμύρῃ.

* * Κ.

ΑΘΗΝΑΪΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

Z'

Τῆς ΚΥΡΙΑΣ Χ'—ΕΙΣ ΒΕΛΓΙΟΝ. (Παρὰ τὴν λίμνην τοῦ Κόμου).

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 5 Ἰουλίου 1879.

Εἶχες δὲν εἶχες λοιπόν, ἔφυγες ἀπὸ τὴν Ἰταλίαν, καὶ προχωρεῖς, ὡς μοὶ γράφεις, πρὸς βορρᾶν ἄγνωστis δὲ καὶ σὺ ἀκόμη ποῦ θὰ σταματήσης, ἀπαράλλακτα ὡς τὰ ἐκδημητικά ἐκεῖνα πτηνά, τὰ ὁποία διώκουσιν ἐναλλάξ τὸ θέρους καὶ ὁ χειμῶν πρὸς κλίματα εὐκραέστερα. Σὲ κατέλαβε καὶ πάλιν, βλέπω, ἡ κινητικὴ σου ἐκείνη μονομανία, διὰ τὴν ὁποίαν ὁ μὲν σοφὸς σου φίλος Ε. σὲ ὠνόμαζεν ἄλλοτε *perpetuum mobile*, ἡμεῖς δὲ οἱ ἄλλοι, οἱ μὴ σοφοί, σ' ἐλέγομεν ἀεικίνητον, καὶ σ' ἐσυμβουλεύομεν, ἐνθυμεῖσαι, ἀστεϊευόμενοι, νὰ ζητήσης *brevét d'invention* ἀπὸ τὴν κυβέρνησιν, πρὶν ἢ σὲ προλάβῃ ὁ ἀτυχὴς ἐκεῖνος νέος Κ., οὕτινος ἡ μεγαλοφυῆς ἐφευρέσεις ἐπέπρωτο τέλος νὰ ἐξατμισθῇ ἐντός... φρενοκομείου. Ἀλλὰ τὴν μονομανίαν σου αὐτὴν μᾶς τῆς ἐνδύεις τῆρα μὲ τὸ ὥραϊον πρόσχημα τῆς

ἐπιθυμίας δροσερωτέρας διαμονῆς. Ἔστω καὶ τοῦτο δὲν φιλονεικῶ μαζὺ σου διὰ τόσον μικρὸν πρᾶγμα. Εἶμαι ὅμως περίεργος νὰ ἰδῶ, ἂν ὁ λόγος οὗτος τῆς ἀδιακόπου σου κινήσεως δὲν θὰ σὲ ὠθήσῃ ἐπὶ τέλους μέχρι τῆς βορείου θαλάσσης. Πολὺ φοβοῦμαι μήπως λάθω καμμίαν ἡμέραν ἐπιστολήν σου, ἥτις νὰ μοῦ ἀναγγέλλῃ, ὅτι ἐπεβιβάσθης εἰς ἀτμοκίνητον ἐκπλέον εἰς τὸν βορειὸν πόλον. Μὴ μειδιᾷς σὲ βεβαιῶν ὅτι ἡ εἰδήσεις δὲν θὰ μὲ ἐκπλήξῃ διόλου. Ὅπως δήποτε ἐγὼ διευθύνω τὸ γράμμα μου εἰς τὴν παλαιάν σου διαμονήν, καὶ εἶμαι ἥσυχος ὅτι κάπου θὰ σ' εὔρῃ.

Σοῦ εἶχα ὑποσχεθῆ εἰς μίαν τῶν τελευταίων μου ἐπιστολῶν νὰ ἀναγνώσω τὸ περὶ τῶν ὑδάτων τῆς πόλεώς μας βιβλίον τοῦ Κ. Κορδέλλα, καὶ νὰ σοῦ γράψω περὶ αὐτοῦ. Ἐπέθεσα τότε καὶ ὑποθέτω ἀκόμη ἐν τῷ ἐγωῖσμά μου, ὅτι θὰ σ' ἐνδιέφερε νὰ γνωρίζῃς, ἂν ὁ λάρυγξ τῆς φίλης σου εἶνε ὑγρὸς ἢ ξηρὸς, καὶ ἂν ὑπάρχει ἐλπίς νὰ ἐξασφαλισθῇ τοῦλάχιστον ἐν τῷ μέλλοντι τὸ ἐπιούσιον ἕδωρ εἰς τοὺς κατοίκους τῆς πόλεως, εἰς τὴν ὁποίαν θὰ σταματήσῃ ἐπὶ τέλους μίαν ἡμέραν καὶ τὸ πολυπλόκτον βῆμά σου. Τὸ ἀνέγνωσα λοιπόν ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τέλους, ἀλλὰ δὲν σοῦ γράφω περὶ αὐτοῦ καὶ προτιμῶ νὰ σοῦ τὸ στείλω ὑπὸ ταινίαν, ὡς λέγει παρ' ἡμῖν ἡ ἐπίσημος τῶν γραφείων γλῶσσα. Δὲν σοῦ γράφω ἐν ἐκτάσει περὶ αὐτοῦ, καὶ ἀρκοῦμαι μόνον νὰ συστήσω εἰς τὴν προσοχὴν σου τὸ πολυτίμον του περιεχόμενον, καθότι ἀδύνατον μοῦ εἶνε δυστυχῶς νὰ συνοψίσω ἐντὸς ἐπιστολῆς τὰς πολυεργασίας καὶ ποικίλας εἰδήσεις περὶ τῆς γεωλογικῆς καὶ ὑδρογραφικῆς καταστάσεως τῶν Ἀθηνῶν, ὅσας ἀληθῆς καὶ εἰλικρινῆς ἐπιστήμων ἐταμίευσεν ἐντὸς αὐτοῦ, διὰ πολλῶν κόπων καὶ μελέτης μακρᾶς. Σοῦ σημειῶ μόνον ἐν παρόδῳ, καὶ τοῦτο διὰ νὰ λάθῃς ἐγκαίρως τὰ μέτρα σου, πρὶν ἢ ἀποκατασταθῇ ὀριστικῶς ἐν Ἀθήναις, ὅτι κατὰ τὸν Κύριον Κορδέλλαν ἀπαιτεῖται δαπάνη τριῶν περίπου ἑκατομμυρίων δραχμῶν ἵνα διοχετευθῶσιν εἰς τὰς Ἀθήνας τὰ ἀναγκαῖα εἰς τοὺς κατοίκους τῆς ὑδάτα. Σημειῶσαι δὲ καὶ τοῦτο, ὅπερ δὲν περιλαμβάνεται μὲν εἰς τὸ βιβλίον τοῦ Κ. Κορδέλλα, εἶνε ὅμως οὐχ ἥττον ἀληθές, διότι περιλαμβάνεται εἰς τὰ λογιστικά βιβλία τοῦ δήμου Ἀθηναίων ὅτι δηλαδή ὁ ἀρχοντικὸς οὗτος δῆμος, —ὅστις κατὰ τοῦτο ὁμοιάζει τοὺς ἄρχοντας, ὅτι τὰ χρέη του εἶνε ἐξἄπλάσια περίπου τῶν εἰσοδημάτων του—ἔχει ἤδη τριῶν περίπου ἑκατομμυρίων χρέη, καὶ ὅτι ἀπέναντι αὐτῶν πληρώνει κατ' ἔτος εἰς τοὺς δανειστάς του τόκον... Ἐν σχεδὸν τοῖς ἑκατόν. Ἐπιθέτετε σὺ, ὅτι εἶνε εὐκόλον εἰς τοιοῦτον ὀφειλέτην νὰ εὔρῃ καὶ νέον δάνειον; Ἐγὼ δυσκολεύομαι νὰ τὸ ἐλπίσω, καὶ διὰ τοῦτο ἐφρόντισα ἤδη ἐγκαίρως νὰ ἀνοίξω φρέαρ ἐντὸς τῆς οἰκίας

μου, ἵνα προλάβω τὴν κόρυζαν, ἀπὸ τὴν ὁποίαν πολλὸ φοβοῦμαι ὅτι εἶνε προωρισμένοι ν' ἀποθάνωσι μίαν ἡμέραν ἐπιδημικῶς οἱ κάτοικοι τῶν Ἀθηνῶν.

Αἱ εἰδήσεις αὐταὶ δὲν θὰ σοῦ ἦνε βεβαίως πολὺ εὐχάριστοι, καὶ φοβοῦμαι μὴ πειράξωσι τὴν ἐπισφαλῆ σου ὑγείαν. Διὰ τοῦτο δέ, καὶ ὡς εὐάρεστον ἀντίδοτον, σοῦ στέλλω συγχρόνως σήμερον, καὶ ὑπὸ τὴν αὐτὴν ταινίαν, περίεργόν τι καὶ διασκεδαστικώτατον βιβλίον, ἐπιγραφόμενον: «Ἡ σύγχρονος Ἑλλάς, ἥτοι ἀπάντησις τῷ γάλλῳ Edmond About, μεταφράσις ἐκ τοῦ χειρογράφου τῆς ἀγγλίδος F. E. M.» Τὸ μικρὸν αὐτὸ τομίδιον, ὅπερ ὡς βλέπεις, περιέχει μετάφρασιν ἀνεκδότου χειρογράφου, θὰ σὲ διασκεδάσῃ τρομερά, διότι ἤξευρα ἐγὼ πῶς διατίθεται ὁ φύσει εὐθύμος χαρακτήρ σου πρὸς τὰ παράδοξα, ἢ τὰ παράξενα, ὡς κοινότερον λέγομεν. Σὲ παρακυλῶ μόνον νὰ μὴ σταματήσῃς εἰς τὴν ἐπιγραφὴν νὰ μὴν ἐρωτήσης, διατί ἄρα γε καὶ πόθεν, καὶ πῶς καὶ πρὸς τί ἢ ἀπάντησις αὕτη εἰς τὸν εὐφυᾶ γάλλον μετὰ εἰκοσιπέντε ὅλα ἔτη ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς δημοτικῆς ἐκείνης σατύρας κατὰ τῆς Ἑλλάδος, ἥτις κατέστησεν ἐν τούτοις αὐτὴν πολὺ γνωστοτέραν εἰς τὸν εὐρωπαϊκὸν κόσμον ἢ ὅλοι τῶν φίλων τῆς οἱ ὕμνοι· νὰ μὴν ἀπορήσῃς, διατί, πρὶν ἢ δημοσιεῖσθαι τὸ πρωτότυπον, δημοσιεύεται ἡ ἐλληνικὴ μετάφρασις; νὰ μὴ κινήσῃς τέλος τὴν περιέργειάν σου τὰ τρία ἀρχικὰ στοιχεῖα, ὑπὸ τὰ ὁποῖα ἐκρυβεν αἰδημόνως ὁ μεταφραστὴς τὴν συγγραφέα (ἢ συγγραφέα, ἂν προτιμᾷς τὴν μετάφρασιν τοῦ μακαρίτου Παπαδοπούλου). Εἰς ὅλας σου αὐτάς τὰς ἀπορίας ἠδυνάμην ἐγὼ νὰ σοῦ δώσω λεπτομερῆ ἀπάντησιν· δὲν τὸ κάμνω ὅμως, πρῶτον μὲν διότι νομίζω ὅτι πρέπει τις νὰ σέβηται τὰ ξένα μυστικά, ὅσον διασκεδαστικὴ καὶ ἂν ἦνε ἡ ἀποκάλυψις των, καὶ δεύτερον διότι ἡ λύσις τῶν ἀποριῶν σου ἐκείνων οὐδόπως εἶνε ἀναγκαῖα, ὅπως διατεθῆς εὐθύμως. Ἄνοιξε μόνον, σὲ παρακαλῶ, κατὰ τύχην τὸ βιβλίον καὶ σταμάτησε τὸ βλέμμα σου ὅπου θέλῃς. Πρὸς ἐξὲ δὲ ἰδίως εἰς τὴν ἐξῆς περίοδον, τὴν ὁποίαν σοῦ ἀντιγράφω κατὰ λέξιν ἀπὸ τὴν ἐνενηκοστὴν ὀγδόην σελίδα—σοῦ λέγω κατὰ λέξιν, διὰ νὰ μὴ καταλογίσης εἰς λογαριασμόν μου τὴν γλαφυρότητα τῆς μεταφράσεως—«Ἀμέσως», λέγει ἡ φιλέλληνας ἀγγλίς, περιγράφουσα τὴν εἰς Πειραιᾶ ἀπόδοσίν της, «περιστοιχίσθη ὑπὸ πλήθους παραγγελλιοδόχων καὶ διερμηνέων, οἵτινες, φαίνεται, μανυτεύσαντες ὅτι ἤμην ξένη, μοὶ προσέφερον τὰς ἠλέμβους των καὶ πᾶν ὅ,τι ἀναγκαῖον πρὸς ὑπηρεσίαν μου· οὐ μὴν ἀλλὰ δριμύως κρίνουσα περὶ αὐτῶν ἐκ τῆς σκληρᾶς φήμης, καὶ ἔχουσα περὶ αὐτῶν τῶν Ἰταλῶν κλεπτῶν, προσεποιήθη ὅτι δὲν ἐνόησα τὴν νεωτέραν ἐλληνικὴν, σφάλμα ὅτι ὁ οὐδέποτε θέλω συγχωρῆσαι ἐμαυτὴν...»

Ἐν τῶν λεμβούχων καὶ τὰ τελωνιακὰ μπαζῖς νεῖσιν ὅλους ἄγνωστα ἐνταῦθα... Ἴσως οἱ σφοδροὶ κατήγοροι τῶν Ἑλλήνων ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου ἐκφράσωσιν ἀμφιβολίας. Ἀλλ' ἰδοὺ πῶς ἔχει τὰ πράγματα· οἱ λεμβούχοι διακηρῦττουσιν, ὅτι ἡ ἀπλή εὐχαριστία τοῦ ν' ἀποβιβάσωσιν εἰς τὴν ξηρὰν ξένον τινὰ ἦτο ἀρκούσα ἀμοιβὴ διὰ τοὺς κόπους των, ἀφοῦ μάλιστα πληρώνονται τακτικῶς ἐκ τινος ὀρισμένου τιμολογίου. Ὅλοι αἱ ὑπηρεσίαι αὐταὶ ἐφαίνοντο ὅτι μοὶ προσεφέροντο δωρεάν, ἐτι δὲ καὶ καθ' ἡν στιγμὴν ἐπατοῦμεν τὸν πόδα ἐπὶ τῆς ξηρᾶς πᾶς διαβάτης ἴστατο καὶ μὲ ἠρώτα ἂν εἶχον ἀνάγκην τῶν ὑπηρεσιῶν του. Μετὰ τοῦτο δὲ δύο ἀχθοφόροι ἔλαβον τὴν ἀποσκευὴν μου... (καὶ) ἠρνήθησαν νὰ λάθωσι τὸ ἀνήκον αὐτοῖς, λέγοντες ὅτι οὐδεὶς ποτε Ἀθηναῖος ζητεῖ νὰ πληρωθῇ, ὅπως πράξῃ τὸ καθήκον του, αὐτοὶ δὲ οὐδὲν ἄλλο ἐπραξάν ἢ τοῦτο, ἰδόντες ὅτι ἤμην ξένη. Τὴν αὐτὴν σχεδὸν ἀπάντησιν ἔλαβον παρὰ τῶν ὑπαλλήλων τοῦ σιδηροδρόμου... Δὲν ἐδέχθησαν παρῶς, λέγοντες, ὅτι ἦσαν ὑποχρεωμένοι νὰ προσέχωσι πάντοτε ἐλευθέρων διάδοσιν εἰς τοὺς ξένους τοὺς ἐπισηπτομένους τὴν πατρίδα των.» Σταματῶ κατ' ἀνάγκην, διότι μ' ἐμποδίζει ὁ γέλως ν' ἀντιγράψω περισσότερον. Πῶς σοῦ φαίνεται, εἰς σὲ τὴν Ἑλληνίδα, τὴν ζήσασαν... (μὴ φοβῆσαι· δὲν λέγω πόσα) ἔτη εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἡ θαυμαστὴ αὐτὴ ἀνακάλυψις λεμβούχων καὶ ἀχθοφόρων μὴ δεχομένων πληρωμὴν καὶ σιδηροδρομικῶν ὑπαλλήλων παρεχόντων δωρεάν εἰσιτήρια; Τί πρέπει ἄρα γε νὰ ὑποθέσῃ ὁ ἀναγινώσκων τὴν διασκεδαστικὴν αὐτὴν μυθολογίαν; ὅτι εἶνε σκόπιμον μαγειρεύματα πρὸς ἀποστόμωσιν τῶν κατηγορῶν τῆς Ἑλλάδος, ἢ μάλλον ὅτι εἶνε μὲν ἀποτέλεσμα ἀστείας τινὸς παιδιᾶς φιλόφρονος, ἀλλ' ἰδιοτρόπου συνοδοιπόρου, ὅστις ἐπλήρωσεν αὐτὸς τὰ μικρὰ ἔξοδα τῆς Ἀγγλίδος, καὶ τῆς ἐπώλησεν ἔπειτα, ὅτι οἱ ἀχθοφόροι, οἱ λεμβούχοι καὶ ὁ σιδηροδρόμος δὲν λαμβάνουσιν ἐν Ἑλλάδι πληρωμὴν παρὰ τῶν ξένων; Τὸ κατ' ἐμὲ, ὑποθέτω ἀδιστακτικῶς τὸ δεύτερον, διότι ἄλλως θὰ εὐρισκόμην εἰς τὴν δυσάρεστον ἀνάγκην νὰ παραδεχθῶ, ὅτι ἡ φιλέλληνας συγγραφεύς, μυθολογοῦσα τοιαῦτα πράγματα πρὸς τοὺς ἀναγνώστας της, νομίζει φοβερόν πρᾶγμα καὶ πάσης μορφῆς ἄξιον τὸ νὰ πληρώνονται οἱ λεμβούχοι, καὶ οἱ ἀχθοφόροι καὶ οἱ σιδηροδρόμοι καὶ ἐν τῷ ἀκράτῳ τῆς φιλελληνισμῶ βλέπει, σὺν οὐρανῷ φεγγάρι ἐν πλήρει μεσημβρίᾳ, κατὰ τὸ κοινὸν λόγιον. Τί τὰ θέλεις ὅμως, ἀγαπητή, ὅ,τιδὴποτε καὶ ἂν ὑποθέσῃ τις, δὲν ἔχει ἄδικον ἢ ἰταλικὴ ἐκείνη παροιμία: *Dagli amici mi guardo Iddio, che dai nemici mi guardo io*, οὔτε ἡ ἄλλη ἐκείνη ἰσπανικὴ: *Quien te cubre te descubre*. Εὐτυχῶς τὸ βιβλίον αὐτό, τὸ ὁποῖον,

δέν ἀμφιβάλλω, θά συντελέσῃ εἰς εὐθυμίαν σου πλείοτερον ὄλων σου τῶν ταξειδιῶν, δέν ἐδημοσιεύθη ἔτι ἀγγλιστί, καί οἱ Εὐρωπαῖοι, εὐτυχέστεροι ἡμῶν καί κατὰ τοῦτο, ἀγνοοῦσιν ἔτι τοὺς ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος πανηγυρισμοὺς τῆς συγγραφείας. Χαίρω φοβερά δι' αὐτό, καί ἀπὸ βάρους καρδίας εὐχομαι εἰς τὸν Θεόν νὰ παρέλθῃ ἀπὸ τῆς Ἑλλάδος τὸ ποτήριον τοῦτο· διότι ἐντρέπομαι τῇ ἀληθείᾳ, συλλογίζομένη πῶς θά ξεκαρδισθῶσιν οἱ ἀναγνώσται τῆς κυρίας **F. E. M.** εἰς βάρος τῆς Ἑλλάδος, οὐδὲ παρηγοροῦμαι σκεπτομένη ὅτι θά γελάσωσιν ὀλίγον καί εἰς βάρος της. Δέν τοὺς θέλω τοιοῦτους φίλους, ἀδελφὴ! ἄς μοῦ λείπουν! Μᾶς ξεσκεπάζουν ἀντὶ νὰ μᾶς σκεπάζουν, ὡς λέγουσιν οἱ Ἴσπανοί· καί συμφωνῶ μὲ τοὺς Ἰταλοὺς, οἵτινες ἐπικαλοῦνται κατ' αὐτῶν τὴν προστασίαν τοῦ Θεοῦ. Πόσα ἡμεῖς ἰδίως οἱ ταλαίπωροι Ἕλληνες ἐπάθομεν ἕως τώρα ἀπὸ τὸν ἄκρατον καί φιλελληνικὸν ἔρωτα πολλῶν φίλων μας! Τί νὰ γείνη! **On n'est trahi que par les siens!** καί ὁμοιάσαμεν πολλάκις τὰ ἄκακα ἐκεῖνα πιθηκίδια, ἅτινα πνίγει διὰ τῶν πολλῶν της φιλημάτων εἰς τὰς ἀγκάλας της ἡ φιλόστοργος μήτηρ των! Ἄς μᾶς λείπουν, ἄς μᾶς λείπουν τοιοῦτοι φίλοι. Προτιμώτεροι, μὰ τὸν Θεόν, ἔχθροί ὡς τὸν **About**, παρὰ φίλοι ὡς τὴν Κυρίαν **F. E. M.**

ΣΟΦΙΑ

Γνώμαι καὶ σκέψεις ἠθικαὶ τοῦ δουκὸς

ΔΕ-ΛΑ-ΡΟΣΦΟΥΚΩ

[Μετάφρασις Γ. Ζωχιού.]

201.

Μεγάλως ἀπατάται ὁ νομίζων ἑαυτὸν ἐν παντὶ ἐπαρκῆ καὶ οὐδεμίαν ἔχοντα τοῦ κόσμου χρεῖαν· ἀλλ' ἔτι μᾶλλον ἀπατάται ὁ νομίζων ὅλον τὸν κόσμον χρεῖαν ἔχοντα αὐτοῦ.

202.

Ψευδῆς εἶναι ἡ χρηστότης τοῦ καταπλάσσοντος τὰ ἐλαττώματα αὐτοῦ καὶ ἐνώπιον ἑαυτοῦ καὶ ἐνώπιον τῶν ἄλλων· ὄντως δὲ χρηστός εἶναι ὁ κατὰ βάθος αὐτὰ γινώσκων καὶ παρρησία ἐξομολογούμενος αὐτά.

203.

Ἡ ἀληθὴς χρηστότης ἐπ' οὐδενὶ κομπάζει.

204.

Τὸ αὐστηρὸν ἦθος τῶν γυναικῶν ὠράϊσμα εἶναι καὶ οἰονεὶ ψιμύθιον τοῦ κάλλους αὐτῶν.

205.

Πολλάκις τῶν γυναικῶν ἡ χρηστότης πηγὴν ἔχει τὸν ἔρωτα φήμης ἀγαθῆς καὶ βίου ἀπράγμονος.

206.

Ὁ ὄντως χρηστός ἄνθρωπος πάντοτε ἐτοιμῶς ὑποβάλλει τὰς πράξεις αὐτοῦ ἐνώπιον παντὸς ἀνθρώπου χρηστοῦ.

207.

Ἡ μωρία παρεκκολουθεὶ τὸν ἄνθρωπον καθ' ὅλα

τοῦ βίου αὐτοῦ τὰ στάδια, ἀν δέ τις φαίνεται φρόνιμος, φαίνεται, διότι αἱ μωραὶ αὐτοῦ πράξεις εἶναι ἀνάλογοι πρὸς τὴν ἡλικίαν καὶ τὴν τύχην αὐτοῦ.

ΔΑΝΕΙΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Ἰατρός τις ἐκ τῶν ἀναδειχθέντων μετὰ ταῦτα, καὶ τὰ μάλιστα ἐν τῇ ἐπιστήμῃ εὐδοκίμων ὄντων, εὐρισκόμενος ἐν τῇ ἀρχῇ τοῦ σταδίου του καί, ὡς εἶκός, ἄσημος ἔτι ὢν, προσεκάλεσέ ποτε φίλον του ποιητὴν εἰς δεῖπνον. Μετὰ τὸν καφεὶ εἶπεν εἰς τὸν ποιητὴν:

«Φίλτατε, εἰξεύρω ὅτι ἔχεις τὴν εὐκολίαν νὰ γράφῃς στίχους ἐκ τοῦ προχείρου. Δέν μοι γράφεις ἐν τετραστίχον εἰς τὸ λεύκωμα μου εἰς ἐνθύμισιν;

— Μετὰ χαρᾶς, εἶπεν ὁ ποιητὴς καὶ ἐξαγαγὼν τὸ μολυβδοκόνδυλόν του ἔγραψεν, ἐν ᾧ ὁ ἰατρός, ἀνωθεν αὐτοῦ ἰστάμενος, παρηκολούθει διὰ τοῦ βλέμματός τὰ γραφόμενα.

Μεταξὺ τῶν ἰατρῶν μόνος διαπρέπει... Ἄφ' οὗ ἔκαμες ἀρχὴν ἀσθενεῖς νὰ βλέπῃς, ἄχρηστα κατήνησαν τὰ Νοσοκομεῖα,

— Κόλαξ, ἀνεφώνησεν ὁ ἰατρός διακόπτων τὸν ποιητὴν, ὅστις ὅμως ἐξηκολούθησε συμπληρώσας τὸ τετραστίχον οὕτω:

κ' ἐδιπλασιάσθησαν τὰ Νεκροταφεῖα!...

ΑΛΗΘΕΙΑΙ

Σοφὸς ἀνὴρ ἔγραψεν ἐν τῇ *Κλειοῖ* τοὺς πικροὺς ἀλλ' ἀληθεῖς τούτους λόγους: «Ἄς τὸ ὁμολογήσωμεν παρρησία· ὁ Ἕλλην, πράττων τὸ ἀγαθόν, ἔχει μίαν ἀδυναμίαν· θέλει δηλαδὴ νὰ ἀκουσθῇ τὸ ὄνομά του... Ἐν τοῖς πρότερον χρόνοις τὸ πρᾶγμα δέν εἶχεν οὕτω. Πρὸ 75 ἔτων λ. χ. οἱ ἀειμνηστοὶ Ζωσιμάδαί, οἱ τὸ ἀθάνατον αὐτῶν ὄνομα εἰς ἅπαντα τὸν αἰῶνα μετὰ τῆς παλιγγενεσίας τῆς Ἑλλάδος συνδυάσαντες, ἐχορήγουν εἰκοσι, τριάκοντα, ἑκατὸν χιλιάδας φράγκων πρὸς ἐκτύπωσιν συγγραμμάτων· σήμερον ὅμως ὁ ἀληθὴς λόγιος, ὁ μικρὸν ἔχων ἀξιοπρεπείας αἶσθημα καὶ μηδαμῶς καταδεχόμενος νὰ ἐπαιτήσῃ τῶν πλουσίων τὴν συνδρομήν, οὐδὲν ἔχει θάρρος νὰ ἐργασθῇ, ἅ τε ἐκ τῶν προτέρων εἰδὼς ὅτι, οἰονδήποτε καὶ ἀν συντάξῃ σπουδαῖον πόνημα, οὐδὲ τὰ ἀναλώματα τοῦ τύπου θά δυνηθῇ νὰ εἰσπράξῃ. Ἐν ἄλλοις χρόνοις, ὁπότε δέν ὑπῆρχον τὰ εὐλογημένα ἑλληνικὰ παράσημα, οἱ φιλογενεῖς πατριῶται ἐδίδον τοῖς τοῦ ἔθνους λογίοις ἄφθονα τὰ μέσα πρὸς ἐκδοσιν καλῶν, εὐμεθόδων καὶ διδασκτικῶν ἔργων· σήμερον τούναντι οἱ ἑκατομμυριοῦχοι δίδουσι χιλίας δραχμάς, ἀντὶ δὲ εὐάνου ἐπιδειξέως τῆς φιλοπατρίας των, λαμβάνουσιν ἐπισήμους ἀποδείξεις φιλοπατρίας. Ἐάν τις παραβάλλῃ τὴν φιλομουσίαν τῶν ἄλλοτε πλουσίων Ἑλλήνων πρὸς τὴν τῶν νῦν, οὐχὶ ὀλίγους θά εἶχε λόγους

νὰ λυπηθῇ ἐπὶ προφανεστάτοις συμπτώμασιν ἐκπτώσεως τῆς φιλοπατρίας.»

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

Λαμπρότατον δείγμα σεβασμοῦ ἀπένειμαν κατ' αὐτὰς οἱ Σουηδοὶ εἰς τὴν μνήμην τοῦ ἐνδόξου αὐτῶν συμπολίτου τοῦ περικελοῦς βοτανικοῦ Λινναίου (1707-1778). Ἐν τῷ προὑπολογισμῷ τοῦ 1880 ἐνεγράφη πίστωσις ὀγδοηκοντακισχιλίων σουηδικῶν ταλλήρων, εἰς ἀγορὰν κτήματός τινος, ἐν ᾧ ὁ Λινναῖος συνέγραψε τὰ πλείστα τῶν περὶ φυσικῆς ἱστορίας συγγραμμάτων του, κειμένου δὲ παρὰ τὴν πόλιν Οὐψάλαν. Θά μετασχηματισθῇ δὲ τὸ κτῆμα τοῦτο εἰς Μουσεῖον, οὗ ἔφορος θά εἶνε ὁ Πρύτανις τοῦ ἐν Οὐψάλῃ Πανεπιστημίου, ἐν ᾧ ὁ Λινναῖος ἐδίδαξεν ὡς καθηγητῆς. Ἄξιον δὲ μνεῖας εἶνε ὅτι ὁ Κάρολος Λινναῖος ἦτο υἱὸς χωρικοῦ ἱερέως, κατὰ δὲ τὰ πρῶτα ἔτη τοῦ βίου του ἐμαθήτευσε παρὰ τινὶ ὑποδηματοποιῷ, ἕως οὗ φίλος τις ἱατρὸς ἰδὼν τὴν δεξιὰν τοῦ παιδὸς φύσιν, συνέστησεν αὐτὸν εἰς τινὰ καθηγητὴν τῆς βοτανικῆς. Μετὰ τὸ πέρασ τῶν μαθημάτων του ὁ Λινναῖος μεταβάς εἰς Ὀλλανδίαν ἐσπούδασε τὴν ἰατρικὴν, καὶ ἐπανελθὼν εἰς τὴν πατρίδα του διωρίσθη ἰατρός τοῦ βασιλέως καὶ καθηγητῆς τῆς βοτανικῆς ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ τῷ 1741, διδάξας ἐν αὐτῷ 37 ἔτη. Ὁ δὲ βασιλεὺς τῆς Σουηδίας Γουσταῦος ὁ Γ' μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Λινναίου ἔκοψεν εἰς μνήμην αὐτοῦ μετάλλιον· καὶ ἐπὶ τῆς μιᾶς μὲν ὀψέως αὐτοῦ παρίσταται ἡ προτομὴ τοῦ ἐπιφανοῦς ἀνδρός, ἐπὶ δὲ τῆς ἐτέρας ἡ θεὰ Κυβέλη, τὸ σύμβολον τῆς φύσεως, καθημενὴ καὶ περιστοιχισμένη ὑπὸ τῶν συμβόλων τῶν τριῶν τῆς φύσεως βασιλείων.

Ἐσχάτως ἐτελέσθησαν τὰ ἐγκαίνια μνημείου ἐγερεθέντος εἰς ἀνάμνησιν τοῦ Βοσκαίου ἐν τῷ πλησίον τῆς Φλωρεντίας μικρῷ χωρίῳ **Certaldo**, ἐνθα ἀπέβίωσεν, ἐν ἔτει 1575, ὁ διάσχιμος συγγραφεὺς τοῦ *Δεκαημέρου*.

Ὁ σάπων, λέγει ὁ μέγας Λεϊβιγ, εἶνε σφυγμόμετρον τῆς εὐημερίας καὶ τοῦ πολιτισμοῦ τῶν χωρῶν. Βεβαίως τοιαύτην ὑψηλὴν θέσιν δέν θά ἀποδώσωσιν εἰς τὸν σάπωνα οἱ περὶ τὴν πολιτικὴν οἰκονομίαν διατρίβοντες· ἀλλ' εἴτε παίζοντες ἡμεῖς εἴτε σπουδάζοντες ἰσχυρίζομεθα τοιοῦτόν τι, ἀναμφισβήτητον ὑπάρχει ὅτι ἐκ δύο κρατῶν ἐχόντων τὸν αὐτὸν πληθυσμὸν, μᾶλλον προβεβηκὸς κατὰ τὸν πλοῦτον, τὴν εὐημερίαν καὶ τὴν ἡμέρωσιν εἶνε τὸ μεγαλύτερον σάπωνος ποσότητα καταναλίσκων· διότι τούτου ἡ ἀγορὰ καὶ ἡ κατανάλωσις ἐξήρτηται οὐχὶ ἀπὸ τοῦ σαρμῶ, οὐδὲ ἀπὸ γαργαλισμοῦ τοῦ οὐρανίσκου, ἀλλ' ἀπὸ τῆς αἰσθήσεως τοῦ καλοῦ, τῆς εὐεξίας καὶ τῆς εὐμαρείας ἧτις πηγάζει ἐκ τῆς καθαριότητος.

Τὸ πολυτιμότερον τῶν κειμηλίων, ὅσα ἔρ-

πασαν οἱ τὸν δυστυχῆ Ναπολέοντα συλῆσαντες Ζουλού, εἶνε τὸ ἱστορικὸν αὐτοῦ ὠρολόγιον, κτῆμα τοῦ Βοναπάρτου. Τὸ μέτριον τοῦτο καὶ εὐτελὲς ὠρολόγιον εἶχεν ἀγοράσει ἐν Μασσαλίᾳ ὁ Βοναπάρτης, ἀξιωματικὸς ὢν τοῦ πυροβολικοῦ καὶ παλαιωθὲν δὲ ὅμως τὸ ἐφόρει ὡς Ὑπάτος καὶ κατόπιν Αὐτοκράτωρ. Μιᾶ τῶν ἡμερῶν παρετήρησεν ὁ στρατάρχης Βερθιὲ πρὸς τὴν **A. M.**, ὅτι τὸ ὠρολόγιον δέν ἐκινεῖτο ἀπὸ τεσσάρων ὥρων· «τί θέλετε; εἶπε μειδιῶν ὁ Βοναπάρτης· καὶ ἡμεῖς ποτε θά μείνωμεν ἀκίνητοι». Τὸ αὐτὸ ὠρολόγιον ἔφερεν ὁ κατόπιν Ναπολεὼν Γ' ἐν ταῖς ῥιψοκινδύνουσι ἐπιδρομαῖς του εἰς Στρασβοῦργον καὶ Βουλών, καθ' ὅλον τὸν χρόνον τῆς βασιλείας του καὶ μέχρι τῆς τελευτῆς του ἐν Σισελχούρστ. Τῷ 1870 ἐκλιπὼν τοὺς Παρισίους ἵνα πορευθῇ πρὸς τὸν στρατὸν, παρετήρησε καθ' ὁδόν, ὅτι δέν ἐκινεῖτο ὢν δὲ δεισιδάιμων, ἐξέλαβε τοῦτο οἰωνὸν ἀπαίσιον. Μετὰ τὴν τελευτὴν του ἡ Εὐγενία τὸ ἔδωκε πρὸς τὸν αὐτοκρατορικὸν πρίγκιπα, ὅστις τὸ ἐτίμα ὡς λείψανον ἱερὸν καὶ ἀλεξητήριο παντὸς κακοῦ.

Κατ' ἔτος κατασκευάζονται ἐν τῷ κόσμῳ 3.500,000 ὠρολόγια καὶ 4.000,000 ἐκκερηῆ. Ἡ ἀξία των ἀνέρχεται εἰς 200 ἑκατομμύρια φράγκων. Τὰ πλείστα ὠρολόγια (1,500,000) κατασκευάζονται ἐν Ἑλβετίᾳ.

Ὁ βασιλεὺς τῆς Βαυαρίας Ἰδρυσε πρὸ ἐνὸς ἔτους δραματικὸν ἀγῶνα. Ὑπὲρ τὰ ὀκτακόσια ἔργα (τραγηδία, κωμῳδία καὶ δράματα) ἀπεστάλησαν πρὸ τινος εἰς τὸν ἀγῶνα, ἀλλ' οὐδὲν ὅμως ἐκρ' ἦν ἀξιὸν βραβεύσεως. Δύο ἢ τρία ἐν τούτοις ἐκ τῶν ἀξιολογωτέρων τούτων ἔργων ἐδιδάχθησαν ἐν τῷ βασιλικῷ θεάτρῳ τοῦ Μονάχου.

Μέλος τι τοῦ ἀγγλικοῦ κοινοβουλίου συνέταξε τὸν ἐπόμενον ἀπογραφικὸν πίνακα:

Ἐν Λονδίνῳ ὑπάρχουσι·

Γυναῖκες ἐγκαταλιποῦσαι τοὺς ἄνδρας των.	1,872
Ἄνδρες ἀποφεύγοντες τὰς γυναῖκάς των.	2,371
Ἄνδρες καὶ γυναῖκες διεζευγμένοι.	4,720
Ζῶντες ἐν διγνεσίᾳ διαμύχῃ.	191,023
Μισοῦμενοι ἀμοιβαίως, ἀλλ' ἐν τῷ κρυπτῷ.	162,300
Ζῶντες ἐν εἰρήνῃ, ἀλλ' οὐδόλως περὶ ἀλλήλων μεριμνῶντες.	510,152
Εὐτυχεῖς κατ' ἐπιφανείαν.	1,102
Εὐτυχεῖς σχετικῶς.	135
Εὐτυχεῖς ὄντως.	6(!)

Γερμανὸς τις ἐπενόησε λεύκωμα (album) πρὸς διάσωσιν τραπεζικῶν γραμματίων καὶ πολυτίμων ἐγγράφων ἀπὸ τοῦ πυρός, οὕτως τὰ φύλλα εἶνε ἐξ ἀμιάντου (asbeste). Μεταξὺ τῶν φύλλων τούτων τίθενται τὰ πρὸς φύλαξιν πολύτιμα ἔγγραφα καὶ κλείεται καλῶς τὸ βιβλίον. Οὕτω δὲ δύνανται νὰ διασωθῶσι καὶ εὐκόλως νὰ ἀναγινώσκωνται καὶ ἐάν ἔτι ὑπὸ πυρκαϊᾶς κατακαῶσι καὶ γείνωσι πέφρα.

Τὸ Λονδίνον εἶνε ἡ πολυανθρωποτάτη πό-

λις τοῦ κόσμου. Ὁ πληθυσμὸς τῆς ὑπερβαίνει τὰ τρία καὶ ἡμισυ ἑκατομμύρια, εἶνε δὲ ἴσος πρὸς τὸν πληθυσμὸν, ὁμοῦ λαμβανόμενον, τῶν Παρισίων, τῆς Βιέννης καὶ τοῦ Βερολίνου. Ἡ ἑκτασίς τῆς μεγαλυπόλεως ταύτης εἶνε 121 τετραγωνικῶν μιλίων, ἐφ' ἑκάστου τῶν ὁποίων ἀναλογουσι 29,322 κάτοικοι.

Ἐν Λονδίῳ ὑπάρχουσι 80,000 ἀνθρώπων ζητούντων τὴν ἐλεημοσύνην τῶν φιλανθρωπικῶν καταστημάτων, χωρὶς ἐν τῷ ἀριθμῷ τούτῳ νὰ συγκαταλέγωνται καὶ οἱ ἐν τοῖς φρενοκομείοις πένητες παράφρονες, οὐδὲ αἱ χιλιάδες τῶν πλανητῶν, οὐδὲ οἱ ἐπαίται οἱ τείνοντες τὴν χεῖρα ἐν ταῖς ὁδοῖς!

Ἐν Ἀμβέρσῃ τοῦ Βελγίου γενήσεται κατ' αὐτὰς διεθνῆς ἔκθεσις ῥόδων. Ἐν τῇ ἐκθέσει ταύτῃ θὰ ἐκτεθῶσι διακόσια εἶδη ῥόδων, ἧτοι ἀπὸ τοῦ ἑκατονταφύλλου, ὅπερ τοσαύτας παρουσιάξει ποικιλίας, μέχρι τῶν τῆς ἐσχάτης Ἀσίας καὶ Ἀμερικῆς.

Κατὰ τὸν Νέον Ἐλεύθερον Τύπον τῆς Βιέννης οἱ ἐν τῷ κόσμῳ φραγκμασῶνοι ἠριθμοῦντο κατὰ τὴν 31 Δεκεμβρίου 1878 εἰς πέντε ἑκατομμύρια, ἔχοντες 13,000 λέσχας.

Καθηγητὴς γάλλος (M. Coquillion) ἐφεύρεν ὄργανον δεικνύον κατὰ πᾶσαν στιγμὴν ἐὰν ὁ ἐν ταῖς στοαῖς τῶν ἀνθρακωρυχείων ἀὴρ περιέχῃ τὸ λεγόμενον grisou, ἧτοι τὰς φοβερὰς ἐκείνας εὐφλέκτους ἀτμίδας, αἵτινες καθ' ἑκάστην ἀναρπλεγόμεναι γίνονται αἰτία τοῦ θανάτου ἑκατοστύων δυσμοίρων ἐργατῶν. Τὸ ὄργανον τοῦτο ἀποκαλύπτει καὶ τὴν ἐλαχίστην ὑπαρξίν τῶν θανατηφόρων τούτων ἀτμίδων πολὺ ταχύτερον ἢ ἢ ἐν χρήσει λυχνία. Δύναται δὲ νὰ τεθῇ ἐν ταῖς στοαῖς ἄς θέλομεν νὰ ἐξετάσωμεν. Κατὰ τὰ γενόμενα πειράματα ἐν διαστήματι πέντε λεπτῶν τῆς ὥρας ἀνεκαλύφθη ἡ ὑπαρξίς 4 τοῖς 100 εὐφλέκτων ἀτμίδων.

Ἐπάρχει λοιπὸν ἐλπίς ὅτι ἤγγικεν ἡ ἡμέρα καθ' ἣν οἱ ἀτυχεῖς ἐργάται μετὰ μείζονος θάρρους θὰ εἰσδύωσιν εἰς τὰς στοάς, ὅπου νῦν συχνότατα εὐρίσκουσιν ἄδικον θάνατον.

Ἐκ τῶν κατωτέρω ἀριθμῶν λαμβάνει τις ἔννοιαν τῆς ἀναπτύξεως τῶν ἀγγελίων ἐν ταῖς ἀμερικανικαῖς ἐφημερίαις.

Ἐφημερίαις τις ἐν Νέα Ἰόρκῃ περιεῖχεν ἐν τινι τῶν φύλλων αὐτῆς 68 στήλας ἀγγελίων ἧτοι ἐν ὅλῳ 3330 διαφόρους ἀγγελίας. Χάριν δὲ τῆς εὐκολίας τῶν ἀναγνωστῶν ἦσαν αὐταὶ ταξιθετημέναι ὑπὸ 90 διακεκριμένας ἐπιγραφὰς μετὰ πίνακος ἐν ἀρχῇ εὐκολύνοντος τὸν ἀναγνώστην. Αἱ περὶ ἐνοικιάσεως οἰκιῶν ἀγγελίαι δὲν ἦσαν πλείονες τῶν 647. Ἀγγελίαι εἴτε ζητούντων οἰκογένειαν ἐν ἣ νὰ κατοικήσωσιν, εἴτε οἰκογενειῶν ζητουσῶν οἰκοτρόφους ἦσαν 350. Ἔτεροι 433 ἦσαν ἀνθρώπων διαφόρους θέσεις ζητούντων, 1350 περιελάμβανον πάντας τοὺς γνω-

στοὺς κλάδους τῶν ἐπιχειρήσεων καὶ τῶν βιωτικῶν ἀναγκῶν. Τὴν δ' ἐπομένην Κυριακὴν, διότι, ὡς φαίνεται, ἐν τῷ φύλλῳ τῆς Κυριακῆς καταχωρίζουσιν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ πλείονας ἀγγελίας, ἡ αὐτὴ ἐφημερίς περιεῖχεν 70 στήλας ἀγγελίων ὑποδηρημένας εἰς 95 χωριστὰς τάξεις ὑπὸ διαφόρους ἐπιγραφὰς.

Ἐν τῇ κηδεῖα τοῦ πρίγκιπος Λουδοβίκου Ναπολέοντος παρίστατο καὶ γέρον γάλλος στρατιώτης, Westhers, καλούμενος. Ὁ γέρον οὗτος στρατιώτης εἶχε παρευρεθῆ εἰς τὴν κηδεῖαν τοῦ τε Ναπολέοντος τοῦ Α', ἐν τῇ Ἀγίᾳ Ἐλένη, καὶ Ναπολέοντος τοῦ Γ', ἐν Chislehurst.

Κατὰ τὸ Morning Post, ἡ διάσημος ἠθοποιὸς δεσποινὶς Sarah Bernhardt, ἧτις ὡς γνωστὸν εὐρίσκεται ἤδη ἐν Λονδίῳ μετὰ τῶν λοιπῶν μελῶν τοῦ θιάσου τοῦ «Γαλλικοῦ θεάτρου», προσλαμβάνεται ἐν τινι θεάτρῳ τῆς Ἀμερικῆς ἐπὶ δύο ἔτη, ἐπ' ἀμοιβῇ 2,000,000 φράγκων!

Ἀπὸ τῆς 5-11 ἰουλίου εὐρέθησαν ἐν ταῖς ὁδοῖς τῶν Παρισίων καὶ κατετέθησαν ἐν τῇ Ἀστυνομίᾳ τὰ ἀκόλουθα ἀντικείμενα: 3 χρυσοὶ δακτύλιοι, 1 τραπεζικὸν γραμματίον τῶν 100 φράγκων, 6 χρυσᾶ ἐνότια, 3 χρυσᾶ βραχιόλια, 2 χρυσᾶ κομβία, 1 χρυσῆ καρφίς, 3 χρυσᾶ κλειδιά ὠρολογίω, 3 χρυσοὶ σταυροὶ, 1 ἀργυροῦς σταυρός, 2 χρυσᾶ μεδαλίον, 3 χρυσᾶ καὶ 4 ἀρρᾶ ὠρολόγια, 10 χρυματοθήκαι περιέχουσαι ἀπὸ 25-300 φράγκα, 3 χρυσᾶ εἰκοσάφραγκα καὶ 20 μετοχαὶ διαφόρων ἐταιριῶν. Εἰς ἈΝΑΓΝΩΣΤΗ.

ΜΙΑ ΣΥΜΒΟΥΛΗ ΚΑΘ' ΕΒΔΟΜΑΔΑ

Πολλοὶ τῶν δηχθέντων ὑπὸ κυνὸς λυσσῶντος ἢ νομιζομένου ὡς τοιοῦτου, φοβοῦνται καὶ δὲν ὑποφέρουσι τὸ γνωστὸν πρόχειρον μέσον, δι' οὗ προλαμβάνεται ἢ εἰς τὸ αἷμα διάχυσις τοῦ μιάσματος, τουτέστι τὴν διὰ πεπυρακτωμένου σιδήρου καυτηρίασιν τῆς πληγῆς. Ἰππίατρος τις μετεχειρίσθη, ὡς λέγεται, ἐπωφελεῖς μέσον ἀπλούστατον. Ἐπιθέτει δὴλα δὴ εὐθύς μίαν καὶ μόνην σικύαν (βεντουζαν) ἐπὶ τῆς πληγῆς, ἀφ' οὗ πρότερον πίεση καλῶς αὐτήν, ἵνα ἐξαχθῇ ὅσον οἶόν τε πλείοτερον αἷμα. Πρὸς ἐπιθέσειν δὲ τῆς σικύας λαμβάνομεν, ὡς γνωστὸν, ποτήριον τοῦ νεροῦ, ὅπερ ἀναστρέφοντες, καίομεν ἐν αὐτῷ τεμάχιον χάρτου, ἵνα ὁ ἐν τῷ ποτηρίῳ ἀὴρ διὰ τῆς θερμότητος ἀραιωθῇ. Πρὶν ἢ δὲ τὸ χαρτίον τελείως σβεσθῇ, ἐπιθέτομεν τὸ ποτήριον ἐπὶ τῆς πληγῆς, τὸ δέρμα εὐθύς ἐξοιδαίνεται, τὸ αἷμα συρρεῖ εἰς τὸ οἶδημα, ὅπερ διὰ κοπτεροῦ ὄργανου κεντοῦμεν καὶ ἐκχύνεται τὸ συρρεῦσαν αἷμα, μετ' αὐτοῦ δὲ καὶ τὸ μίασμα, ἐὰν τοιοῦτον ὑπάρχῃ. Τοσοῦτον δ' ἀπλοῦν εἶνε τὸ μέσον τοῦτο, ὥστε δυνάμεθα εὐκόλως νὰ καταφεύγωμεν εἰς αὐτὸ καὶ ἐσάκις ἀπλῆ ὑπόψια ὑπάρχει ὅτι ὁ κύων κατεῖχτο ὑπὸ λύσσης.